

DE DRIESTROOM

basisschool voor vrijeschoolonderwijs

Schoolgids 2025-2026

De Driestroom

Waalstraat 30

's-Hertogenbosch

Welkom

Fijn dat u geïnteresseerd bent in onze school, dank daarvoor! In de schoolgids 2025-2026 van onze school vindt u informatie over het vrijeschoolonderwijs in het algemeen en over onze school in het bijzonder.

Deze gids wordt op verzoek aan de ouders verstrekt en is te downloaden van onze website: vsdedriestroom.nl.

Sinds augustus 2018 hebben we een prachtig schoolgebouw.

Ons schoolgebouw is BENG (bijna energie neutraal) dankzij 184 zonnepanelen die ons van energie voorzien en een warmtepomp die het pand koelt of verwarmt. We maken geen gebruik van wifi.

Het afgelopen jaar hebben wij, net als veel andere scholen, gemerkt hoe moeilijk het is om aan goede leerkrachten te komen. De Driestroom anticipeert actief op deze maatschappelijke tendens. Dit doen we door aanstaande leerkrachten op te leiden op onze school. Door de intensieve samenwerking met docenten van de PABO van de Hogeschool Leiden, Fontys Hogeschool 's-Hertogenbosch en andere stichtingen voor vrijeschoolonderwijs, zijn we in staat om een groot deel van de opleiding hier in de praktijk te laten plaatsvinden. Studenten kunnen hier in de praktijk, en onder vakkundige begeleiding, het vak leren. Ook een groot deel van de theorie van het vrijeschoolonderwijs verzorgen we op onze school. In de afgelopen jaren hebben op deze manier al een tiental studenten hun studie op de Driestroom gevolgd. In 2025 zijn in Nederland de onderwijsregio's van start gegaan. Een onderwijsregio is een samenwerkingsverband tussen schoolbesturen, lerarenopleidingen en andere partijen in de regio, met als doel het verbeteren van de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs. De Driestroom participeert in onderwijsregio 'Rond Bommel en Dommel'. Mede hierdoor is het contact met de Fontys pabo in Den Bosch geïntensiveerd. In het voorjaar van 2025 is de Driestroom toegelaten als opleidingsschool van Fontys. We verwachten hiermee het vrijeschoolonderwijs beter onder de aandacht te kunnen brengen van toekomstige leerkrachten in onze regio.

Het afgelopen jaar heeft het team van onze school gewerkt aan de volgende thema's: leerlingparticipatie, eigentijds vrijeschoolonderwijs en burgerschap. Deze thema's worden in schooljaar 2025-2026 verder uitgewerkt.

Onze school zou onze school niet kunnen zijn zonder de betrokkenheid van de ouders. In ons onderwijs nemen zij een belangrijke plaats in. Samen met de leerkrachten en de schoolleiding vormen de ouders ook komend schooljaar het klimaat waarin de kinderen, zoals wij nastreven, kunnen worden wie ze zijn.

Marieke Frickel, schoolleider
Juni 2025

Inhoudsopgave

Welkom	2
Hoofdstuk 1 Algemeen	7
1.1 Situering van de school	7
1.2 Schoolgrootte en samenstelling	7
1.3 Verantwoording onderwijstijd	7
1.4 Resultaten van het onderwijs	8
Hoofdstuk 2 Vrijeschoolpedagogiek	9
2.2 Het “vrije” van de Vrijeschool	9
2.3 Onze visie op ontwikkeling	9
2.4 Actief burgerschap en sociale integratie	11
Hoofdstuk 3 Het onderwijs	12
3.1. Peutergroep Het Rozenpoortje	12
3.2 De Kleuterklas	12
3.3 De onderbouw groep 3 t/m 8	13
3.4 Het onderwijs per groep	17
Groep 3	17
Groep 4	18
Groep 5	19
Groep 6	20
Groep 7	21
Groep 8	23
3.5 En na groep 8	24
Hoofdstuk 4 Visie op zorg	25
4.1 Zorgsysteem, algemeen	25
4.2 Uitgangspunten zorgstructuur	25
4.3 Niveau van zorg	26
4.4 Arrangeren	29
4.5 Leerlinggegevens	30
4.6 Leerrijpheidsonderzoek	31
4.7 Kinderbespreking	31
4.8 Groepsbespreking	32

4.9 Intern begeleider.....	32
4.10 Passend onderwijs	32
Samenwerkingsverband Primair Onderwijs de Meerij.....	32
Ondersteuningseenheden 's-Hertogenbosch	33
4.11 Schoolondersteuningsprofiel	33
Basisondersteuning en extra ondersteuning	35
Leer- en ontwikkelingsvragen	35
Aandachtspunten op het gebied van werkhouding	37
Aandachtspunten op het gebied van de sociaal emotionele ontwikkeling	37
Aandachtspunten op het gebied van gedragskenmerken	40
Aandachtspunten in het domein van de thuissituatie	40
Fysieke en medische aandachtspunten	42
4.12 Begeleidingsdienst voor vrijescholen	42
4.13 GGD Hart voor Brabant.....	42
Hoofdstuk 5 Toelating.....	44
5.1 Aanmelding en aanname	44
5.2 Aanmelding en aanname zij-instromer.....	44
Hoofdstuk 6 Kosten	45
6.1 Ouderschenking.....	45
6.2 Schoolbenodigdheden.....	45
6.3 Schoolkamp, uitstapjes en schoolreisjes	46
6.4 Klassenpot	46
6.5 Reiskostenvergoeding	46
6.6 Sponsoring en donaties.....	46
6.7 Opleidingsschool van de Hogeschool Leiden (SOL)	47
6.8 Oriëntatie aanbod	47
Hoofdstuk 7 Contact met de school.....	48
7.1 Informatieverstrekking.....	48
Parro.....	48
School niveau.....	48
Groepsniveau.....	48
Individueel niveau	48
Gesprek op initiatief van ouders	50
7.2 Klassenouders.....	50

7.3 Problemen en klachten	50
7.4 Klachtenregeling en vertrouwenspersoon.....	51
7.5 Ouderbericht.....	51
7.6 Prikbord	52
7.7 Gescheiden ouders	52
7.8 Coördinatoren Sociale veiligheid.....	52
7.9 Buitenschoolse opvang (BSO).....	52
Hoofdstuk 8 Ouderbetrokkenheid.....	53
8.1 Ouderbetrokkenheid is een hoeksteen van de Vrije school.....	53
8.2 Hoe ziet dit er concreet uit?.....	53
Hoofdstuk 9 Schoolorganisatie en Stichting Pallas.....	54
9.2 Schoolleiding	57
9.3 Medezeggenschapsraad.....	58
9.4 Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad	58
Hoofdstuk 10 Schoolregels	59
10.1 De algemene schoolregels.....	59
10.2 Verlof aanvragen.....	61
10.3 Ongeoorloofd verzuim	61
10.4 Schorsing en verwijdering.....	61
10.5 Ziekte of afwezigheid van de leerkracht	61
Hoofdstuk 11 Landelijke organisaties	63
De Vrijescholen in Nederland.....	63
Vrijeschool PABO, Hogeschool Leiden.....	64
Hoofdstuk 12 De schoolgids.....	65
Contactgegevens	65
Bijlage 1: Formulier instemming schoolgids.....	66

DE DRIESTROOM

basisschool voor vrijeschoolonderwijs

Hoofdstuk 1 Algemeen

1.1 Situering van de school

De Driestroom is een vrije basisschool en gevestigd aan de Waalstraat 30 in de Aawijk te 's-Hertogenbosch. De school is opgericht in 1978.

Jonge kinderen van 2,5 t/m 12 à 13 jaar vinden hier een warme plek om te leren. Met groot enthousiasme wordt hier al jarenlang gewerkt vanuit de vrijeschoolpedagogiek en vinden kinderen goede aansluiting bij het vervolgonderwijs (VMBO-HAVO- VWO), zowel in de reguliere richtingen als ook naar het voortgezet vrijeschoolonderwijs in o.a. Nijmegen en Eindhoven.

1.2 Schoolgrootte en samenstelling

De Driestroom telt zo'n 270 leerlingen die afkomstig zijn uit 's-Hertogenbosch en omstreken. De school heeft een streekfunctie en trekt leerlingen uit de wijde omgeving aan, ook uit het Gelders Rivierengebied.

De kinderen uit de groepen 3 t/m 8 blijven op de lange dagen gezamenlijk over. (schooltijden zie hoofdstuk 1.3)

De school heeft drie kleuterklassen (groep 1 en 2) en acht basisschoolklassen (groep 3 t/m 8).

Gemiddeld tellen de klassen ongeveer 25 leerlingen. Bij 30 leerlingen zit een klas vol.

Meer informatie over de peutergroep 't Rozenpoortje is te vinden in hoofdstuk 3.1.

1.3 Verantwoording onderwijstijd

De lestijden en het vakantierooster worden jaarlijks vastgesteld zodat leerlingen van de Driestroom in 8 jaar het verplichte aantal van ten minste 7.520 lesuren halen.

Kleuters

Maandag t/m vrijdag 08.30 - 13.05 uur

Er wordt gezamenlijk gegeten wat in de klas is bereid. Op maandag, dinsdag en woensdag wordt het eten in de klas bereid en op donderdag en vrijdag nemen de kinderen hun eigen broodtrommel mee. De kleuterleerkrachten zorgen voor kruidenthee bij de maaltijd.

Groepen 3 en 4

Maandag, woensdag en vrijdag 08.30 – 13.05 uur

Dinsdag en donderdag 08.30 – 12.30 uur

13.00 – 14.40 uur

Er wordt gezamenlijk gegeten in de klas. Kinderen nemen hun eigen drinken en eten mee.

Groepen 5, 6, 7, 8

Maandag, dinsdag en donderdag 08.30 – 12.30 uur

13.00 – 14.40 uur

Woensdag en vrijdag 08.30 – 13.05 uur

Er wordt gezamenlijk gegeten in de klas. Kinderen nemen hun eigen drinken en eten me

1.4 Resultaten van het onderwijs

In 2019 bezocht de inspecteur van het onderwijs de Driestroom in het kader van een verificatieonderzoek. In haar rapport schrijft zij het volgende over het onderwijs op De Driestroom:

“Wij beoordelen twee van de vijf onderzochte standaarden als goed. Basisschool De Driestroom voldoet op deze standaarden niet alleen aan de basiskwaliteit, maar laat ook aantoonbaar eigen aspecten van kwaliteit zien. Op deze onderdelen is de school een voorbeeld voor anderen, zeker als het gaat om de wijze waarop het team steeds met elkaar in gesprek blijft over de vraag ‘waar het eigene van het vrijeschoolonderwijs te borgen en waar stappen te zetten in de moderne tijd?’”

In 2015-2016 werd de verplichte eindtoets ingesteld. Vanaf 2023-2024 heet dit de doorstroomtoets
De Driestroom heeft gekozen voor de IEP-toets van bureau ICE

IEP-eindtoets/doorstroomtoets		
Schooljaar	Score Driestroom	Landelijk gemiddelde
2020-2021	89	80
2021-2022	79,9	80
2022-2023	82	79
2023-2024	81,7	78
2024-2025	82	78

Hoofdstuk 2 Vrijeschoolpedagogiek

2.1 De visie van onze school; waar staan we voor?

De Driestroom biedt basisonderwijs voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar. Het streven is onderwijs te geven dat volledige ontplooiing van de leerling mogelijk maakt. Het onderwijs richt zich niet alleen op de vorming van het intellect, maar ook op het beleven van de wereld in haar kunstzinnige

betekenis en op de vorming van de wil als instrument voor het handelen. We spreken hoofd, hart en handen aan.

Hierdoor ontwikkelt de opgroeiende mens een zelfstandig oordeel, een invoelend vermogen op sociaal gebied, een gezonde moraliteit en een creatief denken en handelen. Op deze wijze kan hij/zij als volwassene, gevoed door idealen, zijn/haar persoonlijke weg in het leven vinden en een bijdrage leveren aan de toekomstige samenleving.

De Driestroom wil een school zijn waar je wordt wie je bent; waar ieder kind zijn eigen ontwikkelingsweg kan volgen.

De leerkracht heeft oog voor het groepsproces zonder de kracht van het individu uit het oog te verliezen.

Het schoolmotto is: Een school voor hoofd, hart en handen waar je als kind wordt gezien.

2.2 Het “vrije” van de Vrijeschool

Het woord “vrij” wijst oorspronkelijk op de onafhankelijkheid van de school ten opzichte van de overheid. Daar waar het om het schoolplan en de pedagogiek gaat, wijst “vrij” naar de vrijheid van de leraar om (binnen de vrijeschoolpedagogie) de kinderen op een kunstzinnige wijze op te voeden. Uiteraard houden wij ons aan de kerndoelen die de overheid van ons vraagt, maar wij hanteren hierin een eigen methodiek.

2.3 Onze visie op ontwikkeling

De kernvragen van elk kind, ‘Wie ben ik?’ en ‘Wat kan ik?’, vormen de achtergrond waartegen het gehele vrijeschoolonderwijs gestalte krijgt. Deze vragen zijn vaak ook op latere leeftijd actueel, maar in de schoolperiode moet een leerling een voorlopig antwoord op deze vragen (kunnen) vinden.

Menskunde is het uitgangspunt van de vrijeschoolpedagogiek. Hierin wordt de mens gezien als een geestelijk wezen dat een ziel (karakter) en een fysiek lichaam heeft. Tussen het geestelijke en het lichamelijke ontwikkelen zich als het ware de psychische of ziele-

kwaliteiten, vooral in de basisschoolleeftijd. De psychische kwaliteiten uiteten zich in het gevoelsleven, maar ook in de manier van denken en handelen (willen).

Ontwikkelingsfasen

In de totale ontwikkelingsweg van het kind zijn drie belangrijke fasen te onderscheiden. In de eerste zeven levensjaren ligt het hoofddaccent op de lichamelijke ontwikkeling. In de tweede zeven jaar gaat het vooral om de ontwikkeling van het gevoelsleven (moraliteit, kunstzinnigheid) en na het veertiende jaar ligt het accent meer op de ontplooiing van het zelfstandig denken.

Op dit uitgangspunt is het leerplan van de Vrijeschool geënt. Het begeleidt als een organisch ondersteunend bouwwerk de stappen die een kind zet in zijn groei naar volwassenheid.

De lichamelijke ontwikkeling vraagt om een harmonische omgeving waarin het kind spelend vanuit zijn lichamelijke activiteit de wereld verkent. Zo oefent het en leert het zich in de ruimte te oriënteren.

Belangrijke aspecten daarbij zijn: vaste ritmen in het verloop van de dag, een vertrouwde omgeving die tot activiteit uitnodigt en die de betovering der dingen heel laat. Inhouden die verteerbaar zijn en niet vooruitlopen op volgende fasen en een sfeer waarin nabootsing mogelijk is (peuter- en kleuterfase). Op deze wijze leert het jonge kind zich steeds beter thuis te gaan voelen in zijn eigen lichaam.

“Geen gaten vullen, maar het vuur van het enthousiasme ontsteken”

Na deze eerste periode treden de psychische kwaliteiten meer op de voorgrond (7 tot 14 jaar). Het kind beleeft zichzelf en zijn omgeving nu vooral in zijn gevoelens. Daarom tracht de school allereerst bij het gevoelsleven van het kind aan te sluiten door het voor de leerstof warm te laten lopen en enthousiast te maken.

De ontwikkeling van het gevoelsleven vraagt om kunstzinnig onderwijs. Kunstzinnig onderwijs is het op een kunstzinnige wijze aanreiken, opnemen en verwerken van de lesstof. De leraar is in deze zin meer een kunstenaar die elke keer weer op een nieuwe, boeiende wijze vorm probeert te geven aan de lesstof, zodat de kinderen geïnspireerd worden tot leren en creatief handelen. Zinnvolle lichaamsbewegingen worden gekoppeld aan leerinhouden en bieden verrassende mogelijkheden om een kind te bereiken.

Ook het denken en willen worden aangesproken. Wat het kind weet is hierbij minder belangrijk dan hoe het kind denkt. In aanleg denkt bijna elk kind origineel, creatief en probleemoplossend. Het is aan de ouders en de school om dat vermogen te behoeden, te koesteren en te verzorgen.

Typerend voor het vrijeschoolonderwijs is het op het juiste moment aanbieden van de ontwikkelingsstof, niet te vroeg en niet te laat. Binnen de school willen we wakker zijn voor leeftijdsfasen: “Geef je baby geen hutspot en je puber geen pap”. Kortom: geef het niet meer, maar ook niet minder dan het verteren kan.

Wat we verder nog belangrijk vinden in ons onderwijs:

Wij vinden het wenselijk dat jonge mensen leren zelfstandig en onafhankelijk van anderen flexibel en creatief te denken en te handelen.

Wij vinden het van belang dat wij kinderen opvoeden tot jonge mensen die later in vrijheid en met gevoel voor verantwoordelijkheid voor zichzelf, medemens en milieu in het leven kunnen staan. Voorwaarde daarvoor is levensvertrouwen en zelfvertrouwen. Alle leerstof wordt aangewend om ons op dit doel te richten.

2.4 Actief burgerschap en sociale integratie

Ons onderwijs gaat er vanuit dat kinderen opgroeien in een multiculturele samenleving. Het is daarom mede gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie. We laten kinderen actief kennismaken met verschillende achtergronden en culturen. Dit draagt bij aan oprechte interesse en respect voor elkaar.

De kinderen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument. De kinderen van de hoogste klassen krijgen lessen in het verkeer. De kinderen leren ook met zorg om te gaan met het milieu. In en buiten de klassen wordt het afval gescheiden: papier, biologisch afbreekbaar, huisvuil, plastic en glas. Binnen de lesstof wordt in diverse vakken uitvoerig stilgestaan bij het natuurbeleving, de zorg voor de natuur en het respect voor de natuur. Met name in de periode heemkunde en boerderijperiode ligt het accent op de natuurbeleving, respect voor en verwondering over de omgeving.

De kinderen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen. Daarnaast leren de kinderen hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen en ze leren respectvol om te gaan met verschillen in opvattingen van mensen. Op school gelden duidelijke gedragsregels voor kinderen en leerkrachten. Binnen het aanbod van ons onderwijs komen in de vakken heemkunde, geschiedenis en aardrijkskunde de diverse oude culturen aan bod. Onze multiculturele samenleving vindt in deze oude culturen hun oorsprong en binnen de genoemde vakken, waarin uitgebreid stilgestaan wordt bij de ontwikkelingen van deze oude culturen, komen onder andere het Hindoeïsme, Boeddhisme, de oude Arabische cultuur, het Joodse volk, de Islam en de diverse Christelijke stromingen aan bod.

Hoofdstuk 3 Het onderwijs

3.1. Peutergroep Het Rozenpoortje

In het pand van De Driestroom is peutergroep “Het Rozenpoortje” gevestigd.

Het Rozenpoortje is onderdeel van Kinderopvangorganisatie “Het Zonnelicht”. Peuters vanaf 2,5 jaar zijn welkom om een aantal ochtenden per week te komen spelen. Er wordt gewerkt vanuit de vrijeschoolpedagogiek, waardoor de overgang naar de kleuterklassen van De Driestroom heel vanzelfsprekend verloopt.

Informatie en aanmelden kan via: info@zonnelicht.nl

3.2 De Kleuterklas

Onze school heeft drie kleuterklassen.

In de kleuterperiode wordt al spelend geleerd. De kleuterklas is zo ingericht dat kleuters worden uitgedaagd om te spelen. Met kisten en planken bouwen kleuters zelf boten en huizen. Het spelmateriaal stimuleert de fantasie. Er wordt “net alsof spel” gespeeld, maar er wordt ook echt brood gebakken en echt afgewassen. Er wordt getekend, geschilderd en geknutseld.

Samen spelen is een basis voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. De taal wordt ontwikkeld, alsook de motoriek en de zintuigen. Juist door het doen, door het bouwen met blokken en kisten ontwikkelen kinderen inzicht in de ruimte en dat is weer een voorwaarde om te gaan rekenen.

Enkele gewoontes en rituelen in de kleuterklas:

- Er wordt veel buiten gespeeld op het schoolplein.
- Elke week gaan de kleuters naar de dichtbij gelegen kinderboerderij.
- De kleuterklassen zijn huiselijk ingericht. We vinden het van groot belang dat de kleuters zich veilig voelen op school.
- Door het terugkerende dag- en weekritme weten de kinderen wat er gaat komen.
- Er zijn duidelijke regels, waarbinnen ruimte is voor ieder individueel kind.
- Naast het spel is er veel aandacht voor kring- en bewegingsspeel, voor liedjes, spelletjes en verhalen.

- De kleuterleerkracht maakt samen met de kleuters het eten klaar. Samen voor het eten zorgen en samen eten is een belangrijk onderdeel van de sociale vorming.
- De kleuterleerkracht laat, door zijn/haar eigen voorbeeld, de kinderen met eerbied met hun omgeving omgaan.
- Elk seizoen kent zijn eigen feesten en door die feesten voor te bereiden en te vieren leren kleuters ook het ritme van het jaar kennen.

In deze tijd waar we nu in leven wordt een enorm appel op de zintuigen van kinderen gedaan, ze worden vaak overprikkeld, kinderen weten al heel veel. In onze kleuterklassen krijgen kleuters de tijd om in het beleven en in het doen te komen. Een stevige basis voor alles wat daarna komt.

Door de kleuters uitgebreid te observeren bekijken de kleuterleerkrachten, in overleg met ouders en de intern begeleider, of een kleuter ná de zomervakantie toe is aan de overstap naar groep 3. Hiervoor is een schoolrijpheidsprotocol ontwikkeld.

Geen maaltijdbijdrage meer

De gezamenlijke maaltijd beschouwen we als een belangrijk onderdeel bij het aanleren van goede gewoontes. School zorgt ervoor dat er gezonde, biologische producten worden aangeschaft waar de kleuterleerkrachten de maaltijd uit bereiden. Voorheen verzorgden wij als school de maaltijden voor vijf schooldagen. Ouders betaalden hier € 80,- per jaar voor. In het kader van de kansengelijkheid mogen wij als school deze maaltijdbijdrage niet meer vragen. Dit maakt dat wij als school opnieuw de maaltijden hebben bekeken om dit waardevolle aspect van ons onderwijs te kunnen behouden. De maaltijden die meer bereiding vragen en een warme plek binnen het kleuteronderwijs hebben, kunnen doorgang blijven vinden. De maaltijden bestaande uit belegde boterhammen zijn komen te vervallen. Hieronder is inzichtelijk gemaakt hoe de kleutermaaltijden eruitzien.

Maandag: School verzorgt pitjes en rozijnen/rijstepap

Dinsdag: School verzorgt pitjes en rozijnen/brood bakken

Woensdag: School verzorgt pitjes en rozijnen/fruit met yoghurt

Donderdag: De ouders/verzorgers geven een stuk fruit van thuis mee en brood in een broodtrommel

Vrijdag: De ouders/verzorgers geven een stuk fruit van thuis mee en brood in een broodtrommel

De maaltijden worden vanuit school alle dagen voorzien van een kopje thee.

3.3 De onderbouw groep 3 t/m 8

Onze school telt bij aanvang van het schooljaar 8 groepen in de onderbouw (gr 3 t/m 8). De school heeft met de 3 kleuterklassen erbij, 11 klassen in totaal.

Achtergrond

Doelstelling en achtergrond van de Vrijeschool komen tot uitdrukking in het leerplan en de werkwijze in de klas. In elk leerjaar sluit de leerstof aan bij de ontwikkelingsfase van de kinderen. Vooral de vertelstof speelt hierin een belangrijke rol. En net als in de peuter- en kleuterklassen is er sprake van een duidelijk dag-, week- en jaarritme. Dat is terug te vinden in het periodeonderwijs, de vaklessen en de jaarfeesten.

Vertelstof

In relatie tot de ontwikkelingsfase van het kind staat in iedere groep een thema, de vertelstof, centraal. In deze vertelstof zien we de geschiedenis van de mensheid weerspiegeld, die elk kind in versneld tempo opnieuw doormaakt.

Voor de vertelstof wordt gekozen uit:

Kleuters en groep 3	Sprookjes van Grimm en uit diverse andere culturen
Groep 4	Fabels en Heiligenlegenden
Groep 5	Het Oude Testament
Groep 6	Noordse Mythologie(de Edda) en middeleeuwse sagen
Groep 7	Griekse Mythologie
Groep 8	Romeinse Sagen en Middeleeuwse verhalen

Periodeonderwijs

De eerste uren van de dag is er het zogenaamde periodeonderwijs. Gedurende drie tot vier weken wordt er aan een bepaalde leerstof gewerkt: Nederlandse taal, rekenen, heemkunde, geschiedenis, aardrijkskunde, plantkunde en natuurkunde.

Het periodeonderwijs biedt de mogelijkheid dieper op de leerstof in te gaan en het geleerde op allerlei manieren te verwerken en te oefenen: uitbeeldend, tekenend, schrijvend, boetsierend. Het periodeonderwijs wordt gegeven door de klassenleerkracht.

Vaklessen

In deze lessen komt de overige leerstof aan bod, waarbij het accent ligt op vaardigheden. Er zijn vaklessen voor Engels, tekenen, schilderen, handwerken, handenarbeid, muziek, en gymnastiek. Enkele van deze vakken worden door vakleerkrachten gegeven.

Tekenen en Schilderen

De kinderen leren hoe ze verschillende materialen (kleurkrijt, kleurpotloden, aquarelverf en plakkaatverf) kunnen gebruiken. Ze ontwikkelen hierbij gevoel voor de kwaliteiten van de kleuren, doen eigen ervaringen op en zien het werk van elkaar ter inspiratie.

Vormtekenen

Ritmische bewegingsoefeningen op papier, ter ondersteuning van het schrijven. Hiermee worden eigen vormkracht en oriëntatie op het platte vlak versterkt. Het vindt zijn vervolg in symmetrie oefeningen in de hogere klassen (zoals Keltische motieven) en het abstracte vormgeven in de meetkunde.

Handvaardigheid

De kinderen leren in alle groepen van de onderbouw verschillende gereedschappen gebruiken (o.a. bij hout, papier, karton, bijenwas, klei, wol, garens en katoenen stoffen). De kinderen worden geïnformeerd over de herkomst van de materialen.

De fijne motoriek, het ruimtelijk inzicht, de concentratie en het voorstellingsvermogen worden hierdoor mede ontwikkeld.

Muziek

Een kind beleeft veel plezier aan muziek. In groep 3 tot en met 8 wordt daaraan op veel manieren uiting gegeven. Naast zang, in het Nederlands en andere talen, wordt ook aan de beweging veel aandacht besteed. Door de jaren

heen wordt het gevoel voor melodie, ritme en maat en ook het zuiver horen versterkt.

Deze muzikale vorming wordt ondersteund door de instrumentale lessen op de bamboefluiten. De kinderen leren stapsgewijs spelen op sopraan bamboefluiten. Hierbij is er aandacht voor vingerzetting, fijne motoriek, blaastechniek, intonatie en zuiverheid. Vanaf groep 6 worden er meerstemmige liederen gezongen en gespeeld. De basis van het notenschrift wordt aangeleerd in groep 6.

Toneel

De kinderen spelen en maken zelf kleine toneelstukken en laten die aan elkaar zien. Ze beleven hieraan hoe het staan, het bewegen (houding) en het spreken in de ruimte werkt. Ze leren hierbij om rekening met elkaar te houden en geduld op te brengen: een intrinsieke sociale vaardigheid. Het proces kan voor de kinderen belangrijker zijn dan het eindresultaat. Een groep studeert een aantal maal in de zes onderbouwjaren een groot toneelstuk in, passend bij de leerstof van de kinderen en aansluitend op de verhalen uit de verschillende culturen.

Ook het instuderen van muziek en zang en het maken van decors en rekwisieten komt in zo'n toneelperiode ruim aan bod. Tenslotte resulteren alle inspanningen in een aantal toneeluitvoeringen voor de overige leerlingen van de school en voor ouders en belangstellenden.

Euritmie

Euritmie betekent goed ritme. De kinderen bewegen op het ritme van de taal (bijvoorbeeld gedichten) en van de muziek. Verschillende ruimtelijke oefeningen stimuleren een goede oriëntatie en een welbevinden. De euritmie is een kleurrijke ingang voor de individuele ontwikkeling van het kind in de groei naar zelfstandigheid en voor de groep als sociaal organisme. Op dit moment is er helaas geen euritmieleerkracht verbonden aan de school. Aan het begin van schooljaar 2025-2026 gaat er een vacature uit voor een vakleerkracht euritmie.

Engels

De kinderen krijgen in groep 3 tot en met 8 Engels. Het luisteren en spreken staat centraal. Op een speelse manier leren de kinderen voorwerpen, lichaamsdelen en zaken benoemen waarmee ze in aanraking komen. Ze leren de vreemde taal zoals de moedertaal: door nadoen. Rijmpjes, liedjes, verhalen en toneelstukjes in de taal ondersteunen het 'gevoel krijgen' voor het eigene van klank en ritme. Inhoudelijk haken de lessen aan bij de leer- en vertelstof en de jaarfeesten. In de hogere groepen kan er gebruik worden gemaakt van een ondersteunende methode.

Bewegingsonderwijs

Kinderen hebben de behoefte om te bewegen en bewegen is de essentie van het vak bewegingsonderwijs. Door het ervaren van bewegingen leren kinderen wat ze allemaal kunnen en waar hun grenzen liggen. Niet alleen bewegen staat centraal tijdens bewegingsonderwijs, maar ook de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen speelt een belangrijke rol.

Er wordt meestal gewerkt in een drievakken-systeem. Dit betekent dat de kinderen in kleine groepjes worden opgedeeld en dat er per gymles drie kernactiviteiten aan bod komen. Op deze manier komen de kinderen vaker aan de beurt en hoeven ze minder te wachten; de actieve leertijd wordt vergroot.

Voor ons bewegingsonderwijs gebruiken we het 'Basisdocument Bewegingsonderwijs'. Wij hebben voor deze methode gekozen omdat het een doorgaande lijn is voor groep één tot en met groep acht. De methode voldoet aan de kerndoelen zoals die zijn opgesteld door Stichting Leerplanontwikkeling (SLO).

Sociaal gedrag

In het sociale leven wordt bevorderd dat kinderen zich kunnen en durven manifesteren zoals ze zijn, ongeacht afkomst, religie of nationaliteit. Ook moeten ze leren de ander deze ruimte te laten. In de les- en vertelstof wordt veel aangereikt over de verschillende culturen in de wereld, waardoor openheid, begrip en interesse daarvoor ontstaan. Om dit te ondersteunen zijn met de kinderen afspraken gemaakt om een prettig en veilig schoolklimaat te realiseren. Er zijn schoolafspraken die voor de hele school gelden en er zijn klassenafspraken die per klas kunnen verschillen.

In groep 6 krijgen de kinderen een WISH-training. Hierin staan weerbaarheid en respect centraal. Tijdens deze training werkt een professionele WISH-trainer intensief samen met de Wish-trainer vanuit school.. In groep 7 en 8 volgen herhalingslessen.

Jaarfeesten

Met de jaarfeesten beleven de kinderen het ritme van het jaar, de wisseling in de seizoenen en de krachten van de natuur. Die jaarlijkse vieringen zorgen in de loop der tijd voor een beter begrip van de betekenis. De feesten zijn belangrijk voor de school als sociale gemeenschap. We vieren ze samen: kinderen, leerkrachten en zo mogelijk ook ouders. De feesten zijn: Michaël, Sint Maarten, Sint Nicolaas, Advent, Kerst, Driekoningen, Carnaval, Palmpasen, Pasen, Pinksteren en Sint Jan.

3.4 Het onderwijs per groep

Groep 3

De overgang van de kleuterklas naar groep 3 is voor het kind een grote stap. Ze verwerven zich een leerhouding en vaardigheden die meer taakgericht zijn. Ze leren doelen na te streven. Hun motorische vaardigheden groeien, waardoor het leren ook gemakkelijker wordt. Deze ontwikkeling van kleuter naar schoolkind wordt fysiek zichtbaar in de tandenwisseling.

Goede gewoontes

Prioriteit in groep 3 heeft het vormen van goede klassengewoontes. Een groep kinderen moet immers vele jaren met elkaar een klas vormen. Net als in een gezin vormen gewoontes de basis voor deze “samenleving”. Alle regels en gebruiken leren de kinderen al doende, net als thuis. Vooral de eerste helft van het schooljaar staat in het teken van het aanleren van goede gewoontes en het vormen van een sociale eenheid.

Basisvaardigheden

Een succesvol leerproces veronderstelt een aantal basisvaardigheden waar ook in de kleuterklas al aandacht aan is besteed. Dat proces is bij aankomst in groep 3 nog niet afgerond. Een voorbeeld van zo’n basisvaardigheid is de motoriek die zich steeds verder verfijnt tot de motoriek die nodig is bij het schrijven. Daarnaast is een innerlijke leerhouding nodig, waardoor het kind bijvoorbeeld gericht kan luisteren naar een didactische instructie en zichzelf doelen kan stellen in het leerproces.

Vertelstof

De vertelstof van groep 3 bestaat uit Europese volkssprookjes zoals die bijvoorbeeld door de gebroeders Grimm bijeen zijn gebracht en sprookjes uit andere culturen. De leerkracht vertelt de sprookjes of leest voor.

Nederlandse taal

Het verwerven van de belangrijke (culturele) vaardigheden van lezen en schrijven geschiedt in de volgorde: eerst schrijven, dan lezen. De kinderen leren het schrijven vanuit het tekenen en vormtekenen. Ze schrijven met waskrijtjes en (dikke) potloden en leren eerst alleen blokletters. De letters ontstaan uit letterbeelden die vaak uit de sprookjes afkomstig zijn. Bijvoorbeeld de ‘k’ ontstaat uit het beeld van een koning en heet dan ook ‘koningsletter’. Bij het aanleren van de klinkers ligt het accent eerst op het klankbelevens en wordt er later een beeld aan gekoppeld. Als de kinderen de letters kennen gaat het leesonderwijs verder op basis van klankzuivere woorden. Vanaf groep 3 wordt het lees- en spellingsonderwijs aangeboden vanuit het schrijven, via innerlijk meespreken, naar het lezen. Voor de opbouw

van spellingscategorieën wordt gebruik gemaakt van de methodiek: Zo Leren Kinderen Lezen en Spellén. Vanaf de herfstvakantie worden vanuit de motorische schrijfoefeningen de letters van het verbonden schrift geleidelijk opgebouwd en toegevoegd aan de letterkennis.

Aan het eind van groep 3 kunnen de meeste kinderen eenlettergrepige klankzuivere woorden lezen en schrijven in het verbonden schrift. De kapitalen worden naast de blokletter als leesletter aangeboden wanneer alle letters bekend zijn.

Eenvoudige leesboekjes lezen ze zowel klassikaal als individueel. Dit komt overeen met A.V.I. M3 niveau in het reguliere basisonderwijs.

Rekenen

De doelstelling is het leren en stevig oefenen van de vier basisbewerkingen: optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen met getallen onder de 20. Indien nodig mogen de kinderen nog concreet materiaal gebruiken.

In het begin maken de leerlingen kennis met Romeinse cijfers vanwege het sterk concrete karakter van deze cijfers. Daarbij leren ze al snel de Arabische cijfers 1, 2, 3, etc. waarmee de eerste sommen opgeschreven kunnen worden. Het rekenen oefenen ze met materiaal, uit het hoofd en op papier. Het sluit aan bij de praktische belevingswereld van het kind (realistisch rekenen). Het rekenen wordt vaak bewegend in de ruimte geoefend (ritmisch tellen, optellen en aftrekken door middel van sprongen vooruit en achteruit, delen en vermenigvuldigen door de klas in groepjes te verdelen). Er wordt gewerkt met verschillende hulpmaterialen (kastanjes, kaplablokjes, rekenrekjes).

Groep 4

Het dromerige van de groep 3-leerling, die vanuit een open stemming de leerstof opneemt, is in het tweede schooljaar nagenoeg verdwenen. De groep 4-leerling is nu 'thuis' binnen de school. In zijn gevoelswereld is hij wakker geworden en zoekt daarbinnen de uitersten. Hij beweegt zich vrijer en individuele karakteristieke eigenschappen komen naar voren.

De leerkracht zal vertrouwen scheppen door te bevestigen wat het kind al kan: leren, rekenen, schrijven en lezen. Daarnaast biedt hij in de vertelstof beelden en situaties waarin de leerling iets van zichzelf en anderen kan herkennen.

Vertelstof

Fabels en legenden zijn de rijke bronnen van vertelstof voor de leerling. Fabels gaan over dieren die een menselijke eigenschap uitdrukken: de sluwe vos, de wijze uil, de driftige stier, de koppige ezel, de trotse haan, de trouwe hond, het goedige schaap. En al die dieren proberen met behulp van hun eigenschap elkaar de loef af te steken. De kinderen herkennen iets daarvan bij zichzelf of bij anderen.

Mensen zijn echter niet overgeleverd aan hun driften, hun koppigheid of ijdelheid. Ze kunnen onbaatzuchtige motieven zoeken. De groep 4-leerling kan daaraan krachtige en blijvende innerlijke steun ontleen.

Daarom worden de fabels in groep 4 aangevuld met verhalen (legenden) over mensen uit het verleden die, na een innerlijke strijd, grote liefde voor de schepping, de natuur en voor mens en dier hebben getoond. Voorbeelden zijn: Sint Franciscus van Assisi, Sint Maarten, Elisabeth van Thüringen.

Nederlandse taal

Aan de verbale vaardigheden wordt gewerkt door middel van het vrije spreken in de kring en voor de groep. Daarnaast ontwikkelen de kinderen hun verbale vermogens en hun actieve woordenschat door recitaties van fabels en gedichten, door het spelen van toneelstukjes en door middel van spraakoefeningen. Het navertellen van gehoorde verhalen hoort daar ook bij. Er wordt ook geoefend in niveaugroepjes met behulp van een uitgebreide serie boeken. Het leesniveau aan het eind van deze klas is A.V.I. niveau M4. In groep 4 wordt geschreven in het verbonden schrift. Het vormtekenen ondersteunt dit proces. Er wordt met potlood geschreven. De basis van de spellingsregels wordt aangeboden.

Rekenen

De kinderen leren in de beweging om te gaan met getallen tot 100 en oefenen het hele jaar de vier basisbewerkingen: optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen. Ze leren de tafels van vermenigvuldiging en reciteren de reeksen klimmend en dalend. Kralenkettingen (10-tallig stelsel) en rekenrekjes worden als hulpmiddel gebruikt. De kinderen worden zich bewust van het 10-tallig stelsel en leren schattingen maken. Klok kijken en de kalender komen aan bod. Bewerkingen met getallen onder de 20 worden geautomatiseerd.

Heemkunde

De periodes heemkunde stimuleren de kinderen een fantasievolle verbinding met de natuur aan te gaan. In verhalen klinken de karakteristieke eigenschappen van plant en dier. Ook wandelen we door bos en veld. Tekeningen, liedjes en versjes over planten en dieren completeren deze periodes.

Groep 5

Groep 3 tot en met 5 vormen qua ontwikkelingsfase een eenheid. Het kind is open en voelt zich één met de wereld. Leiding accepteert het als vanzelfsprekend. Fantasie en spel kunnen gemakkelijk het leerproces dragen.

Vertelstof

In groep 5 wordt een ontwikkelingsfase afgesloten. De verhalen van het Oude Testament vormen de bekroning van deze afsluiting. De verhalen over de ene God die een hecht verbond heeft met zijn volk, geven het kind de mogelijkheid als individu en als groeps lid sterk mee te leven. Deze vertelstof (hoogtepunt: de avontuurlijke tocht naar het beloofde land) biedt veel mogelijkheden voor recitatie, toneelspel en schrijven.

Nederlandse taal

De vertelstof en de onderwerpen uit de heemkundeperiode nodigen uit tot creatief schrijven. De kinderen leren de spelling op basis van analogie, regels en voorbeeldwoorden. De open en gesloten lettergrepen worden verder geoefend. Ze maken een begin met de woordsoorten en ze oefenen met de interpunctie. Lezen gebeurt door middel van stillezen, klassikaal (begrijpend) lezen en in niveaugroepen. Het streven is A.V.I. niveau E5.

Rekenen

De kinderen oefenen hoofdbewerkingen op papier en uit het hoofd. Hoofdrekenen tot 100, tot 1000 op papier. Geldrekenen met speelgeld. Ze leren de tafels en beginnen met cijferend rekenen. Sommen worden zo veel mogelijk met de werkelijkheid verbonden. Het vak Heemkunde krijgt gestalte in periodes waarin de ambachten (bijvoorbeeld manden vlechten, schoenen maken, pottenbakken) centraal staan. Doen, beleven en begrijpen is hier de leerweg. Vaak wordt er een periode gegeven over de boerderij of de huizenbouw, maar ook andere ambachten kunnen uitgebreider aan bod komen.

Groep 6

In groep 6 zijn de kinderen 9 à 10 jaar, een leeftijd waarop de perceptie van de omgeving vaak ingrijpend verandert. Voelde het kind zich voorheen nog als vanzelfsprekend opgenomen in zijn omgeving, nu maakt het zich ervan los en bekijkt de wereld met nieuwe ogen. Wat het kind ziet, stelt hem vaak teleur: de wereld is niet zo mooi en goed als hij dacht. Ook de leerkracht ontkomt niet aan een kritische blik: hij of zij weet wel veel, maar heeft zo'n gekke neus. Er klinkt veel protest en commentaar.

Het kind voelt zich teruggeworpen op zichzelf en kan soms onzeker en eenzaam zijn. Geen wonder dat het soms kattig wordt of zomaar huult. Graag meten ze zich met elkaar in vechten, ruzie en schelden. De winnaar wordt bejubeld, de verliezer wordt uitgelachen. Even later zijn ze weer dikke vrienden.

Dit vermogen tot afstand nemen heeft een positieve kant: vanuit een nieuw ik-beleven de wereld ontdekken, de ruimte verkennen en kennis verwerven.

Deze overgang vindt zijn vertaling in een andere ochtendspreuk. Tot groep 6 begint de spreuk met: "Het liefdelicht der zon, verheldert mij de dag...". Vanaf groep 6 wordt begonnen met: "Ik zie rond in de wereld, waarin de zon haar licht zendt..."

Vertelstof

De Noordse mythologie, beschreven in de Edda, vertelt van de gouden wereld van de goden, immer strijdend tegen de reuzen. Voor de goden nadert de ondergang. Deze verhalen van de mensheidsgeschiedenis zijn de verbeelding van wat de kinderen nu in hun eigen ziel beleven: de ondergang van de fantasiekracht, maar ook het ontstaan van een nieuwe wereld.

Nederlandse taal

Bij het schrijven van opstellen of verhalen is er veel aandacht voor vorm en inhoud. Ze beginnen met brieven schrijven. De spelling wordt systematisch geoefend. Het lopend schrift wordt onderhouden.

Lezen: de kinderen oefenen de vaardigheid zelf, maar ook het begrijpend lezen. De grammatica behandelt met name de werkwoordsvormen in samenhang met tijd en onderwerp. De woordsoorten worden uitgebreid. Het technisch lezen en begrijpend lezen komt samen in het maken van de eerste boekverslagen.

Het leesniveau is A.V.I. niveau E6.

Rekenen

Uitbreiding van hoofdrekenen en cijferen. Voor het eerst komen de breuken aan bod: de 1 als geheel wordt op tal van manieren ontdekt, zodat de kinderen de stambreuken leren kennen en de eerste plus- en minsommen met breuken maken.

Nieuw is ook het meten. Het eerste meten gaat uit van de menselijke maat (duim, el, voet), daarna volgt de overgang naar het metrieke stelsel.

Zaakvakken

Aardrijkskunde en Geschiedenis

De eerste geschiedenis- en aardrijkskundeperiode beginnen vanuit de verbondenheid met de eigen familiestroom en woonomgeving. Een eerste oriëntatie in de ruimte en de tijd. De kinderen leren de geschiedenis van 's-Hertogenbosch kennen, het ontstaan van de omgeving, van Brabant en de landschappen in Nederland. De topografie van Nederland doet haar intrede.

Deze periodes zijn de aanzet tot het maken van eenvoudige spreekbeurten en werkstukjes.

Mens- en Dierkunde

Met de mens als beginpunt worden vervolgens een aantal dieren besproken. De blikrichting hierbij is, hoe ieder dier gespecialiseerd is in één opzicht en dat ook heel goed kan en de mens het vermogen heeft om meerdere vaardigheden en kwaliteiten bij zichzelf te ontwikkelen. De ontdekking dat ieder mens slechts zelf die keuze kan maken (ik) neemt in deze periode een belangrijke plaats in.

Groep 7

De zielenstemming van de groep 6 leerling was die van verbroken eenheid, een scheiding tussen ik en de wereld. Die scheiding krijgt in groep 7 een positieve keerzijde: de eigen individualiteit wordt concreter beleefd. Eerst nog aarzelend en schoksgewijs, maar steeds duidelijker ontstaat het vermogen de wereld meer onbevangen en nauwkeuriger waar te nemen. De groep 7 leerling gaat genuanceerder denken en zich ook verdiepen in het gedrag van zijn klasgenootjes.

Ook de relatie tot volwassenen verandert, de volwassene blijkt niet meer 'alwetend' te zijn. Boeken beantwoorden ook vragen. Kennis en ervaring kunnen ook vanuit een gesprek met

de leerkracht ontwikkeld worden. De groep 7 leerling is geïnteresseerd in de samenhang tussen wat in hemzelf leeft en wat hij in de buitenwereld vindt.

Vertelstof

In groep 7 vormt de mythologie van vooral de Grieken de vertelstof. Een groot aantal verhalen daarvan behoort tot ons cultuurgoed. Zij vertellen de lotgevallen van sterfelijke en onsterfelijke wezens, goden en godinnen, mensen, nimfen en saters. Zij vertellen over een deels imaginaire en deels fysieke werkelijkheid. De goden zijn ontmaskerd, de herinnering aan een geestelijke wereld maakt plaats voor het abstracte denken, gericht op de fysieke wereld. De leerling staat daar middenin.

Nederlandse taal

Het ontleden van zinnen op persoonsvorm en onderwerp wordt behandeld. Diverse aspecten van de werkwoordspelling (tegenwoordige en verleden tijd, het voltooid deelwoord, werkwoorden bijvoeglijk gebruikt) worden aangeleerd en intensief geoefend. Bij opstellen ligt de nadruk op verzorgd schrijven wat vorm en inhoud betreft en op verschillen in verhaaltrant. De systematische oefening in begrijpend lezen vormt de opstap naar het latere studerend lezen. Het leesniveau is AVI E7.

Rekenen

Hoofdrekenen en cijferend rekenen worden geoefend. Rekenen met breuken wordt uitgebreid: gelijknamig maken, helen eruit, vermenigvuldigen en delen. Decimale breuken, kommagetallen en procenten worden geïntroduceerd. De kinderen passen het geleerde toe in de vorm van redactiesommen. Verder berekenen ze oppervlakten, omtrek, inhoud, afstanden en gewichten.

Zaakvakken

Aardrijkskunde

De Rijn wordt behandeld als voorbeeld van een rivier die stroomt door verschillende landschappen. Daarbij horen ook de thema's dijkenbouw, inpoldering en grondsoorten. De economische aspecten van menselijke productie komen aan bod. De ontbijttafel kan als voorbeeld worden genomen om de kinderen te laten ontdekken wat er allemaal gebeurt voordat de hagelslag in een pakje op de tafel staat. De topografie van Nederland wordt afgerond en we reizen door Europa. Er worden spreekbeurten gehouden en werkstukken gemaakt.

Plantkunde

In de plantkunde komt de samenhang van het plantenrijk naar voren: de planten in hun karakteristiek en met het milieu waarin ze leven. Centraal staat het begrip voor de plantenwereld, vooral de verbondenheid van planten met hun omgeving, plant tussen zon en aarde, licht en donker, warmte en koude, vocht en droogte. Er kan een splitsing gemaakt worden tussen de lage- en hoge planten. Denk bij lage planten aan de paddenstoelen t/m naaldbomen en bij hoge planten aan bloeiende bloemen t/m loofbomen/fruitbomen.

Geschiedenis

In groep 7 komen verhalen en beschrijvingen van de voorchristelijke culturen van onder andere de Indiërs, Perzen, het Tweestromenland, de Egyptenaren en de Grieken aan bod, in samenhang met de vertelstof.

Groep 8

In groep 8 ligt het begin van de prepuberteit. Het skelet groeit, vooral de ledematen. Een verlies aan soepelheid van bewegingen is merkbaar. Het intellect ontwaakt en tegelijkertijd ontwikkelt zich de belangstelling voor de actualiteit. Dit is het begin van een langdurig proces, de weg naar grotere zelfstandigheid en onafhankelijk denken. Er wordt nu meer inzicht gevraagd van het kind.

In de vertelstof maken de mythologische verhalen plaats voor de gestructureerde geschiedenis van Romeinen, Middeleeuwen en eventueel aspecten uit de Nieuwe Tijd. Ook worden er biografieën verteld, bv. Madiba over Nelson Mandela. Hierdoor kunnen de kinderen een innerlijk voorbeeld krijgen van wat een ander heeft meegemaakt en doorworsteld. Ook zij maken steeds bewuster moeilijke momenten door. De biografie kan het vertrouwen wekken dat het door alles heen goed komt.

Vertelstof

Geschiedkundige verhalen uit de Romeinse tijd en de Middeleeuwen vormen de vertelstof voor groep 8. Zij sluiten aan op de beleavingswereld van de 11- à 12-jarige. Het zelfbewuste individu stond immers in Rome op de voorgrond. Hier ontstond de afbakening van de rechten van de ene persoon ten opzichte van de rechten van de ander. 'Elk het zijne' was en is nog steeds een belangrijk beginsel. Dan volgen de Middeleeuwen: de opkomst van vorstendommen en vrije steden met burgers en ambachtslieden. Kenmerkend is ook de sterk religieuze en gevoelsmatige verinnerlijking. Net zoals in een kathedraal is de *binnenwereld* in deze tijd verrassend kleurrijk.

Nederlandse taal

De Nederlandse taalperiodes zijn vaak geïntegreerd met andere periodes. De kinderen krijgen stelopdrachten, maken lesverslagen, samenvattingen, schrijven recensies, leren objectief beschrijven zoals bij de natuurkunde.

Zo maken ze bij de natuurkunde van alle proeven een verslag. De mondelinge uitdrukkingsvaardigheid wordt o.a. beoefend in kleine presentaties, boekbesprekingen en een spreekbeurt. Verder komen aan de orde: taal- en redkundig ontleden, moeilijke woorden, spreekwoorden, verschillende dichtvormen in ritme, alliteratie en rijm.

Rekenen, handelsrekenen en meetkunde

De leerlingen oefenen binnen het domein de hele getallen, breuken en kommagetallen. Daarnaast komen de procenten, het metriek stelsel, tijd, geld, tabellen en grafieken en verbanden aan bod. Ze maken kennis met de negatieve getallen en de kwadraten. Alle lesstof is dan aangeboden en wordt doorgeoefend. De geschiedenis van de handel staat op het programma (kapitaalsommen, rente, bruto, tarra en netto).

Verder beginnen ze met meetkunde. Met behulp van passer en liniaal maken de kinderen allerlei constructies van cirkels,

driehoeken en veelhoeken. Zo leren de kinderen de zes grondconstructies en maken ze kennis met het ontstaan van graden, de verschillende hoeken en driehoeken. De vormen die uit de verschillende constructies ontstaan, worden naar eigen inzicht ingekleurd waardoor wetmatigheden naar voren kunnen komen. Er ontstaan in deze periode veel individuele variaties.

Zaakvakken

Geschiedenis

De hierboven besproken vertelstof komt in groep 8 vooral aan bod in de geschiedenisperiodes. Dat zijn de Romeinse cultuur en de karakteristieken van de Middeleeuwen, met hun vele invloeden tot in onze tijd. Ook komt het ontstaan van het Jodendom, Christendom en Islam aan bod. Er wordt vooral gekeken naar de overeenkomsten tussen deze wereldgodsdiensten.

Aardrijkskunde

De gesteentes en mineralen vormen hier het onderwerp. Om te beginnen het kalk en graniet en hun karakteristieken. Verder is er een periode over de atmosferische verschijnselen (weer en klimaat) en oefenen, tekenen en kleuren de kinderen de topografie van Europa en die van de wereld.

Natuurkunde

De natuurkunde begint bij dagelijks waarneembare verschijnselen. Belangrijk zijn het zelf waarnemen en beschrijven van verschijnselen als geluid, licht, warmte, (statische) elektriciteit en magnetisme.

3.5 En na groep 8

In januari in groep 8 heeft de klassenleerkracht met de ouders een gesprek over hun kind. Daarin staat zijn/haar mogelijkheden voor het voortgezet onderwijs centraal en volgt er een voorlopig schooladvies.

Als doorstroomtoets wordt bij de leerlingen van groep 8 de IEP-toets afgenomen. Als aanvulling hierop nemen we de NIO-toets af. Op basis hiervan volgt eind maart een definitief schooladvies.

Met groep 8 sluit het kind de onderbouw van het Vrijeschoolonderwijs af. Het Vrijeschoolonderwijs omvat de kleuterklas en daarna de klassen 1 t/m 12. Daarom gaat een deel van de leerlingen naar de bovenbouw (voortgezet Vrijeschoolonderwijs). In Nijmegen is het Karel de Grote College gevestigd, in Eindhoven het Novalis College en in Uden kan je Waldorf onderwijs volgen op het Udens College. Op de bovenbouw kunnen de leerlingen VMBO-T, HAVO- of VWO-examen doen.

Leerlingen die naar het reguliere voortgezet onderwijs gaan, hebben alle vaardigheden om aansluiting te vinden bij iedere voor hen geschikte vorm van voortgezet onderwijs. De groep 8-leerkracht draagt zorg voor een onderwijskundig rapport en zo nodig mondelinge informatieoverdracht.

Hoofdstuk 4 Visie op zorg

4.1 Zorgsysteem, algemeen

De Driestroom maakt zich hard voor kwalitatief goede leerlingenzorg, zowel op individueel als op groeps- en schoolniveau. Door zorgverbreding wordt ingespeeld op de verschillen tussen kinderen in mogelijkheden en behoeften. Dit heeft tot doel meer leerlingen in het reguliere onderwijs te behouden en deze verantwoord te begeleiden.

Het zorgbeleid van de school maakt onderdeel uit van het zorgbeleid van het regionale samenwerkingsverband de Meierij. Gezamenlijk streven we ernaar zoveel mogelijk kinderen die zorg nodig hebben, op de school zélf deze extra zorg te bieden, zodat verwijzing naar het speciaal (basis-) onderwijs zo weinig mogelijk plaatsvindt.

Leren is (in) een voortdurende beweging, leren is ontwikkelen. Leren is vermogens ontwikkelen op velerlei gebieden. Een kind leert op cognitief gebied, maar het leert ook sociaal-emotioneel. Tevens ontwikkelt het zijn wil; deze moet het kind kunnen inzetten bij het leren in de onderbouw.

Op school worden er twee soorten leerlijnen gehanteerd. De algemene lijn is gekoppeld aan de leeftijdsfase waarin een kind zich bevindt. Bij iedere leeftijdsfase hebben we een bepaalde verwachting met betrekking tot gedrag, presteren, handelen, taakgerichtheid en inzet. Naast deze algemene lijn heeft ieder kind een eigen individuele ontwikkelingslijn. De individualiteit van het kind kleurt als het ware de algemene ontwikkelingslijn en geeft er zijn of haar vorm aan.

Er is sprake van een harmonische ontwikkeling als de individuele lijn van het specifieke kind samenvalt met de algemene ontwikkelingslijn, dat wat een kind “hoort” te kunnen.

Soms treedt er een disharmonie op: beide ontwikkelingslijnen vallen niet samen en kunnen in mindere of meerdere mate uiteenlopen. Ook kan het zijn dat een ontwikkelingsgebied zich meer of minder ontwikkelt, er is onvoldoende harmonie tussen de gebieden van het denken, voelen en willen. Dan is er sprake van zorg. Dit kan zich uiten in leerproblemen, sociaal-emotionele problemen en moeilijkheden in gedrag en werkhouding. Daarnaast omvat het begrip “zorg” ook alle activiteiten die gericht zijn op hulp aan kinderen. Die hulp kan binnen en buiten de groep geboden worden, individueel of in kleine groepjes.

4.2 Uitgangspunten zorgstructuur

Hieronder volgt een beschrijving van de mogelijkheden en verantwoordelijkheden die wij kennen en tot onze beschikking hebben binnen de school.

- De leerlingbespreking in de pedagogische vergadering. Deze bespreking vindt regelmatig plaats in het bijzijn van groepsleerkrachten, de intern begeleider, zo mogelijk de vakleerkracht(en) en de schoolleider.
- De groepsleerkracht is verantwoordelijk voor het welzijn en de ontwikkeling van de kinderen in zijn of haar groep.

- De groepsleerkracht houdt zich aan de afspraken die, onder leiding van de schoolleider, in het team worden gemaakt over de uitgangspunten, inrichting en uitvoering van het onderwijs.
- Deze afspraken vormen, als geheel, het onderwijsbeleid van de school.
- De schoolleiding is eigenaar van deze afspraken en heeft de bevoegdheid om op de uitvoering van de afspraken toe te zien.
- De schoolleiding geeft vorm aan het overleg in het team en stelt, na dat overleg, de inhoud van de afspraken vast.
- De schoolleiding heeft de taak en de bevoegdheid om in te grijpen als een kind of ouder evident in de problemen is of dreigt te komen.
- De intern begeleider is verantwoordelijk voor het tot stand brengen en laten functioneren van zorgvoorzieningen, zodat de kinderen die dat nodig hebben, extra zorg kunnen krijgen. De schoolleiding stelt vast wat concreet de taken en bevoegdheden van de intern begeleider zijn.
- De groepsleerkracht blijft de eerstverantwoordelijke voor de kinderen in zijn of haar klas. De groepsleerkracht en de intern begeleider moeten beiden kunnen instemmen met de afspraken betreffende bepaalde extra zorg voor kinderen of groepen.
- Deze afspraken kunnen gaan over zaken als extra lesmateriaal voor een leerling, een onderzoek, remedial teaching, eurietherapie, bezoek schoolarts. Maar ze kunnen ook gaan over didactische stijl en de differentiatie in de groep. De laatste onderwerpen stellen hogere eisen aan het overleg tussen groepsleerkracht en intern begeleider.
- Alle afspraken zijn bekend bij schoolleiding en het team: zij passen binnen het onderwijskundige beleid van de school.

4.3 Niveau van zorg

De vorm van zorg die geboden wordt aan een kind hangt af van de aard van de onderwijsbehoefte van een kind. De extra ondersteuning zal zoveel mogelijk door de groepsleerkracht in de groep geboden worden. Soms kan er extra ondersteuning geboden worden voor de gehele klas als bijvoorbeeld het sociale klimaat niet optimaal is of als er sprake is van onveiligheid in de groep.

Individuele begeleiding kan ook buiten de groep plaatsvinden. Hierbij kan gedacht worden aan hulp als individuele remedial teaching, logopedie, eurietherapie of andere externe hulp.

Voor individuele ontwikkelingsvragen die extra aandacht behoeven kan gekozen worden voor onderstaande interventies:

- aanpak op groepsniveau: de leerkracht heeft overleg met de intern begeleider
- begeleiding door de intern begeleider
- kinderbespreking in het college
- inzetten van een ambulant begeleider
- een leerlingonderzoek af laten nemen door de schoolbegeleidingsdienst
- inschakelen van de schoolcontactpersoon van het Samenwerkingsverband de Meierij
- schoolmaatschappelijk werk om advies vragen

Niveaus van zorg						
		Leerling	Leerkracht	IB-er/ specialist	Ouders	Plan van Aanpak
Z w a r e o n d e r s t e u n i n g	5	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften die de basisondersteuning overstijgen. Bij het opstellen van het OPP wordt de leerling betrokken.	Leerkracht is eindverantwoordelijk voor het bereiken van de inhoudelijke doelen in het OPP.	Extern ambulant begeleider of (gespecialiseerde) onderwijs-assistent ondersteunt bij het bereiken van de doelen. IB-er en leerkracht stellen OPP op en IB-er is betrokken bij de voortgang.	Leerkracht, IB-er, (gespecialiseerde) onderwijs-assistent gaan periodiek in gesprek met ouders over de ontwikkeling van hun kind.	Leerlingen hebben een arrangement of er loopt een voortraject vanuit het SWV. Arrangement = OPP in LDOS. Doelen en werkwijze in het OPP zijn leidend voor de inhoud en looptijd van het arrangement. Vanaf groep 6 dient het OPP een uitstroomprofiel VO te hebben. Vergroten van zelfredzaamheid is altijd een onderliggend doel in een OPP.
L i c h t e o n d e r s t e u n i n g	4	Leerlingen met structureel specifieke onderwijsbehoeften waar begeleiding vanuit school onvoldoende oplevert.	Leerkracht geeft aan niet (geheel) te kunnen voldoen aan de specifieke onderwijsbehoefte van de leerling.	De IB-er schakelt educatieve- of zorgpartners in om mee te denken over de ondersteuningsbehoefte van de leerling.	Leerkracht, IB-er en de externe hulpverlener gaan in gesprek met ouders over de ontwikkeling van hun kind.	Adviezen van externe partners zoals BVS, Zorgteam en SWV (eventueel vanuit aanvullend onderzoek) zijn onderdeel van de te bepalen vervolgstap; • aanbod in de klas, evt. met onderwijsassistent • individuele- of groeps RT • tijdelijke overstap naar een voorziening binnen het samenwerkingsverband • of een combinatie van bovenstaande inzet

B a s i s o n d e r s t e u n i n g	3	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoefte en (bijvoorbeeld: cognitief, motorisch, sociaal, emotioneel, gedrag, werkhouding)	Er vindt schooldiagnostisch onderzoek plaats (vooruit- of terugtoetsen, observatie). Er wordt handelingsgericht gewerkt binnen of buiten de groep. Leerkracht schrijft HP.	De IB-er of specialist is betrokken bij het schooldiagnostisch onderzoek of voert het zelf uit. Hierbij kunnen externen worden geconsulteerd.	Leerkracht en IB-er (of specialist) gaan in gesprek met ouders over de ontwikkelingen van hun kind.	Er vindt intern onderzoek plaats door de IB-er of specialist. Op basis van de uitkomst van dit interne onderzoek adviseert IB-er/specialist de leerkracht over onderwijsbehoefte leerling. Er kan begeleiding buiten de klas ingezet worden; bijvoorbeeld in de vorm van ondersteuning door onderwijsassistent met remediërend materiaal (Flits 4, Rekensprint, Zuid Vallei, Taal in blokjes etc.). Deze hulp wordt binnen de school aangeboden.
	2	Leerlingen die opvallen binnen de groep op één of meerdere gebieden (bijvoorbeeld: cognitief, motorisch, sociaal, emotioneel, gedrag, werkhouding)	De leerkracht heeft zicht op verschil in onderwijsbehoeften en anticipeert hierop.	Leerkracht informeert IB-er en vraagt om advies/feedback.	Leerkracht benoemt in gesprek met ouders de gebieden waarin hun kind wat opvalt.	De leerkracht stelt een handelingsplan op en informeert de IB-er hierover. De looptijd van het HP is doorgaans van zomerherfst, herfst – kerst, kerst – meivakantie of van meivakantie-zomer. Een HP heeft als doel om in een korte tijd op een specifiek vlak een interventie te plegen waarna een leerling mogelijk weer teruggaat naar niveau 1.
B a s i s o n d e r s						

t e u n i n g	1	Leerlingen functioneren in de groep en ontwikkelen zich naar verwachting.	Observeert, signaleert en werkt handelingsgericht. Na analyses speelt de leerkracht in op de verschillende onderwijsbehoeften binnen de groep.	Groepsbespreking met IB betreft alle leerlingen.	Er is regelmatig contact met ouders tijdens (gezamenlijke) ouderavonden en individuele oudergesprekken en op vraag van ouders.	Deze leerlingen volgen de lessen zonder extra (individuele) begeleiding nodig te hebben om tot gewenste groei te komen. Deze leerlingen worden wel meegenomen in het groepsplan. Het onderwijsleerproces wordt gevolgd en geregistreerd in het leerlingvolgsysteem. Dit geldt voor alle leerlingen.
		Uitleg begrippen IB-er Intern begeleider/zorg coördinator HP Handelingsplan RT Remedial teacher/bijlesleerkracht BVS Begeleidingsdienst Voor (vrije) Scholen SWV Samenwerkingsverband OPP Ontwikkelings Perspectief Plan VO Voortgezet Onderwijs LDOS Beveiligd systeem waarmee informatie AVG-proof verstuurd kan worden				

4.4 Arrangeren

Wanneer een kind meer zorg nodig heeft dan vanuit de basisondersteuning op school gegeven kan worden, volgt er een gesprek met de ouders, leerkracht en de intern begeleider om samen af te stemmen over wat er nodig is. De schoolcontactpersoon (en evt. orthopedagoog) van het samenwerkingsverband wordt betrokken bij het proces en samen met de intern begeleider wordt er een traject opgesteld voor de noodzakelijke ondersteuning. Dit noemen we een arrangement. Onderdeel van dit traject is het opstellen van een onderwijsperspectiefplan (OPP) door leerkracht en intern begeleider.. In het OPP staat beschreven welke ondersteuning en begeleiding er geboden gaat worden en de frequentie ervan.. De leerlingen zijn de belangrijkste schakel in het opstellen en uitvoeren van de ontwikkelingsperspectieven. Het draait immers om hun ondersteuning. De leerlingen worden betrokken en gehoord bij het opstellen van het OPP en de bijbehorende ondersteuning, evenals bij het formuleren van de doelen binnen het OPP. Ook de ouders spelen een onmisbare rol in dit proces. Het plan met de doelen wordt met de ouders besproken en hun input wordt ook meegenomen bij het opstellen van het plan.

4.5 Leerlinggegevens

De leerkrachten volgen en beschrijven de ontwikkeling van de kinderen uit hun klas. Het is van belang dat de gegevens van leerlingen zorgvuldig en met inachtneming van de privacy systematisch en veilig worden bewaard. Welke gegevens en wie daar toegang toe heeft is vastgelegd in een procedure.

Leerlingdossier

Leerkrachten houden de ontwikkeling van het kind nauwgezet in de gaten. Van elk kind is een fysiek en digitaal dossier aanwezig met persoonlijke gegevens, verslagen van vorderingen, verslagen van kinderbesprekingen, gesprekken met ouders, onderzoeken en geboden zorg.

Leerlingvolgsysteem

De school hanteert een digitaal leerlingvolgsysteem (LVS) om de ontwikkeling van ieder kind in de gaten te kunnen houden. Dit LVS is zodanig ontwikkeld, dat het niet alleen recht doet aan de cognitieve ontwikkeling van het kind, maar tevens aandacht besteedt aan de emotionele en sociale ontwikkeling.

Daarnaast bevat het registratieformulieren per leerling, die bewaard worden in de leerlingenmappen.

Toetsen

De school heeft een toetskalender. In de groepen 3 tot en met 8 worden tweemaal per jaar toetsen afgenomen voor de vakken taal (lezen, spelling, interpunctie, begrijpend lezen) en rekenen. De school heeft gekozen voor de landelijk genormeerde, niet-methode-gebonden 'Leerling in beeld' toetsen van Cito. De vorderingen op het gebied van taal en rekenen worden op die manier in kaart gebracht. Tijdens de oudergesprekken worden de uitslagen daarvan aan de orde gesteld. Deze uitslagen kunnen leiden tot het aanbod van extra hulp. Daarnaast volgt de leerkracht de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling en worden de resultaten van het periodeonderwijs getoetst door middel van afsluitende proefwerken. In groep 8 wordt in februari de IEP doorstroomtoets afgenomen.

Rapportage

Getuigschrift

Vanaf groep 3 maakt de leerkracht aan het eind van het schooljaar over elk kind een persoonlijk getuigschrift. Daarin worden de ouders geïnformeerd over de manier waarop het kind zich dat jaar ontwikkeld heeft in de verschillende vakken en op sociaal-emotioneel gebied. Ook onderwerpen als werkhouding, doorzettingsvermogen en zorg voor het werk komen hierin aan de orde. Dit deel is in de jongere klassen gericht aan de ouders van het kind en is niet bedoeld voor het kind zelf. In de hogere klassen wordt het meer voor de kinderen zelf geschreven.

Het andere deel bestaat uit een verhaal, gedicht of een spreuk, dat is altijd voor het kind zelf. Dit is een beeld (vaak uit de vertel- of leerstof) waarin de leerkracht het kind karakteriseert en waarin een aanwijzing is verwerkt voor zijn verdere ontwikkeling.

Aan het getuigschrift wordt een overzicht toegevoegd van de behandelde leerstof in de desbetreffende klas en de CITO toetsuitslagen

Voortgangsrapportage

Voor de leerlingen van groep 5, 6 en 7 kennen we een voortgangsrapportage in februari of maart. Hierin worden de toetsuitslagen vermeld, individueel gedrag, werkhouding, omgang met huiswerk, absenties en aantal keren te laat. De voortgangsrapportage wordt besproken in een oudergesprek.

4.6 Leerrijpheidsonderzoek

De kleuterleerkracht volgt ieder kind nauwgezet vanaf het moment dat het kind bij ons binnenkomt tot de overstap naar groep 3. Vanaf 5 jaar wordt met behulp van het kleutervolgsysteem de ontwikkeling van de verschillende vaardigheden van een kind gedurende de kleuterjaren genoteerd.

Wanneer er vragen of twijfels zijn over de leerrijpheid, kan er op verzoek van de leerkracht en ouders een leerrijpheidsonderzoek afgenomen worden. Met het leerrijpheidsonderzoek worden de motorische ontwikkeling, de sociaal-emotionele ontwikkeling, de sociale rol in de groep, geheugen, taal- en rekenvoorwaarden, taakgerichtheid en andere gebieden in beeld gebracht.

De kleuterleerkracht en intern begeleider bespreken of bij het kind de leervoorwaarden aanwezig zijn om in groep 3 te kunnen starten. De bevindingen worden besproken met de ouders.

Om de bewegingsontwikkeling van kinderen goed in beeld te brengen, maken we tevens gebruik van het ontwikkelingslab van Bodymap. De screening wordt gedaan bij alle oudste kleuters, leerlingen van groep 3 en 4 en alle leerlingen waarbij er opvallendheden worden waargenomen.

4.7 Kinderbespreking

Wanneer een leerkracht behoefte heeft aan adviezen van collega's om een kind optimaal te kunnen begeleiden, kan een kind in de pedagogische vergadering besproken worden.

Aanwezig bij deze vergadering zijn de leerkrachten, de intern begeleider en de schoolleider. Een frisse blik kan helpen bij het vinden van aanvullende invalshoeken. We maken graag gebruik van alle op school aanwezige expertise. Ouders worden voorafgaand op de hoogte gebracht van deze bespreking en eventueel voor input geconsulteerd. De ouders worden geïnformeerd over het verloop van de kinderbepreking en welke acties er eventueel aan verbonden worden.

4.8 Groepsbespreking

Op dezelfde wijze kan ook een groep in zijn geheel worden besproken. Elke groep is anders en vraagt om een eigen benadering. Door met elkaar de ervaringen te beschrijven, wordt duidelijk wat een groep nodig heeft.

4.9 Intern begeleider

Een intern begeleider is een leerkracht, die is opgeleid om de collega's te ondersteunen bij het signaleren, analyseren en afstemmen van het onderwijs op de onderwijsbehoeften van de leerling.

De intern begeleider is verantwoordelijk voor de continuering, uitbouw én de verbetering van de zorg in de school.

Ook de zorg voor het individuele kind in de school wordt gecoördineerd door de intern begeleider. Indien nodig ondersteunt zij de leerkrachten bij het opstellen van handelingsplannen en de uitvoering daarvan.

Zij coördineert de individuele hulp aan zorgleerlingen binnen en buiten de klas en zij observeert in de groep. Indien nodig, verricht zij extra onderzoeken naar de leervaardigheden en motorische vaardigheden van kinderen en verzorgt zij de contacten met personen en instanties op het gebied van de leerlingenzorg (onder andere de schoolbegeleidingsdienst en Samenwerkingsverband de Meierij). Ook het initiatief voor het plannen van de zorgverbreding, wordt door haar genomen. Zij begeleidt de leerkrachten bij organisatorische zaken zoals de invoering van nieuwe werkwijzen of aanpassingen in het groepsmanagement. Ze kan ook helpen met het opstellen van een groepsplan: de groep wordt dan verdeeld in 3 niveaus, waarbij op elk niveau het onderwijs afgestemd wordt op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

4.10 Passend onderwijs

Op 1 augustus 2014 trad de wet passend onderwijs in werking. De wet passend onderwijs heeft als doel dat voor alle kinderen, ook de leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte, een passende onderwijsplek beschikbaar is. Wettelijk geldt de zorgplicht: zodra een leerling bij een school wordt aangemeld, is het schoolbestuur van de betreffende school verantwoordelijk om passend onderwijs te bieden. Indien de school zelf niet kan voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van een kind dan organiseert zij die ondersteuning met behulp van de samenwerkingspartners in het samenwerkingsverband.

Samenwerkingsverband Primair Onderwijs de Meierij

Voor passend onderwijs zijn samenwerkingsverbanden opgericht. Basisschool De Driestroom behoort tot het Samenwerkingsverband de Meierij. Dit samenwerkingsverband beslaat de gemeenten 's-Hertogenbosch, Boxtel, Schijndel, Vught, Haaren, Sint-

Michielsgestel, Zaltbommel en Maasdriel. In dit verband zitten alle basisscholen (111), de scholen voor speciaal basisonderwijs (5) en de scholen voor speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) (7).

Ons samenwerkingsverband heeft als missie: *We bieden thuisnabij onderwijs en ondersteuning aan alle kinderen van 2-14 jaar zodat zij zich optimaal en ononderbroken kunnen ontwikkelen. Daarbij streven we actief naar de realisering van een doorgaande ontwikkelingslijn 0-14 jaar.*

Het samenwerkingsverband werkt met een diversiteit aan arrangementen uitgaande van de mogelijkheden en talenten van een kind. We werken met professionals en stemmen af met ouders en andere betrokkenen.

Uitgebreide informatie vindt u op de website www.demeierij-po.nl.

Ondersteuningseenheden 's-Hertogenbosch

Het Samenwerkingsverband de Meierij wil snel, flexibel en effectief werken waarbij het belangrijk is dat ouders, kind en school een netwerk hebben dat dichtbij is. Omdat het verband groot is, is de beslissing genomen om het te verdelen in 10 deelgebieden. Dit worden ondersteuningseenheden genoemd. Op deze manier kan er daadkrachtig en snel gehandeld worden. In een ondersteuningseenheid werken de scholen, professionals, gemeenten en jeugdzorg intensief samen en wordt zo een passende ondersteuning gegeven. De gemeente 's-Hertogenbosch is verdeeld in 6 ondersteuningseenheden. Basisschool De Driestroom valt onder de ondersteuningseenheid wijknetwerk Den Bosch Oost. De zes Bossche ondersteuningseenheden worden aangestuurd door één ondersteuningsmanager.

Indien voor een kind speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs nodig is, beslist de manager van de ondersteuningseenheid hierover, in samenspraak met specialisten, de school en de ouders. Er wordt dan een *toelaatbaarheidsverklaring* afgegeven.

4.11 Schoolondersteuningsprofiel

In het schoolondersteuningsprofiel (SOP) geeft de school aan welke basisondersteuning zij kan bieden aan leerlingen. Daarnaast is de school aangesloten bij het wijknetwerk binnen het samenwerkingsverband. Binnen dit netwerk van zes scholen in de wijk wordt bekeken welke school de beste begeleiding kan bieden voor leerlingen met een specifieke zorgvraag. Dit alles volgens de richtlijnen van Passend onderwijs.

De ondersteuning

De ondersteuning die scholen kunnen bieden aan hun leerlingen bestaat uit drie onderdelen:

1. Basiskwaliteit

Dit is de norm die de onderwijsinspectie stelt.

2. Basisondersteuning

De basisondersteuning is de ondersteuning die iedere basisschool, binnen ons samenwerkingsverband, moet kunnen bieden. Naast de eisen van de inspectie en het vaste aanbod van de school, gaat dit ook over handelingsgericht werken, werken met een dyslexieprotocol, inzicht in de leerlijnen, doelgericht werken, gedifferentieerd werken, signaleren van problematieken en samenwerking met voorschoolse instellingen en voortgezet onderwijs.

3. Extra ondersteuning

Dit is de ondersteuning die boven de basisondersteuning uit gaat. Dit kan om individuele kinderen gaan die meer aanbod nodig hebben dan de basisondersteuning. Zij krijgen dan een arrangement waarin beschreven staat welke ondersteuning nodig is om goed onderwijs te kunnen geven. Dit arrangement wordt in overleg samengesteld door de school en het kernteam van de ondersteuningseenheid. Een school die extra ondersteuning geeft krijgt vanuit het samenwerkingsverband ondersteuning met mensen of middelen. De ondersteuningseenheid beslist welke middelen worden toegekend en voor welke periode. Indien er extra ondersteuning nodig is wordt er een arrangement opgesteld waarin staat wat exact het plan is rondom een kind. Ouders worden altijd op de hoogte gesteld van de extra ondersteuning en hebben inspraak in het handelingsgedeelte van het arrangement. De mogelijkheid bestaat dat jeugdzorg of maatschappelijk werk een onderdeel zijn van de ondersteuning.

Een arrangement kan ook betekenen dat een kind op een andere basisschool beter op zijn of haar plek is of dat SBO of SO een (tijdelijke) oplossing is.

Basisondersteuning en extra ondersteuning

Leer- en ontwikkelingsvragen

Binnen Basisondersteuning (niveau 1 – 3)

Twee keer per jaar vindt er per klas een groepsbespreking met de IB-er plaats. Voorafgaand maakt de leerkracht een analyse van de toetsen op zowel klas- als individueel niveau. Op basis van deze analyse worden de onderwijsbehoeften in kaart gebracht en wordt er bepaald op welke zorgniveaus actie moet worden ondernomen. Iedere leerkracht houdt een groeidocument bij voor het signaleren van dyslexie, dyscalculie en hoogbegaafdheid. De rekenspecialist, hoogbegaafdspecialist en IB-er kijken mee en geven advies over de te nemen stappen volgens de bestaande protocollen.

Vanaf schooljaar 2021-2022 worden de toegekende subsidies i.v.m. Corona onder andere ingezet om het taal-, reken en hoogbegaafdheidsonderwijs te verstevigen:

- Uitbreiden expertise door teamscholing onder leiding van externe professionals
- Extra personele ondersteuning t.b.v. differentiatie
- Aanschaf nieuwe methode rekenen en begrijpend lezen (inclusief technisch lezen)
- Doorlopende leerlijn Taal in het periode onderwijs wordt verder uitgezet en er wordt een taal coördinator aangesteld
- Uitbreiding lesaanbod (hoog)begaafden

Ondersteuning gericht op kleinere groepjes kinderen of individuele leerlingen kan door:

- Inzet onderwijsassistent in de klas
- Inzet onderwijsassistent buiten de klas met een klein groepje

Binnen Lichte ondersteuning (niveau 4 & 5)

Ondersteuning gericht op kleinere groepjes kinderen of individuele leerlingen kan door:

- Individueel of in tweetal met RT-er (extern en intern)
- Ambulante ondersteuner die een arrangement van het samenwerkingsverband (SWV de Meierij) uitvoert

Wanneer voor leerlingen specifiek aanbod nodig is buiten de school, is hierover overleg met de Meierij. Voorbeelden hiervan zijn:

- Stichting Doen! Voor kinderen die met name met hun handen willen werken.
- Jonge Kind groep
- DOEN-groep (Denken Op Eigen Niveau).
- Dubbelklik (onder voorbehoud)

Aandachtspunten op het gebied van werkhouding

Binnen Basisondersteuning (niveau 1 – 3)

Tijdens de tweejaarlijkse groepsbesprekingen met IB-er (of tussendoor wanneer er eerder signalen zijn) worden signalen op het gebied van zelfstandig werken, executieve functies, structureren, zelfstandig begrijpen en doorzettingsvermogen besproken. We leggen hierbij de nadruk op de individuele ontwikkelingsbehoeften van een kind.

Kinderen worden zoveel mogelijk ondersteund in hun individuele vraag. Vanaf groep 6 kan er een kindplan gemaakt worden met het kind, waarin duidelijke haalbare doelen worden gesteld in overeenstemming met het kind zelf. Op deze manier vergroten we het eigenaarschap van de leerling. De ouders worden in dit proces betrokken.

Methodieken die we preventief (kunnen) inzetten op het gebied van werkhouding:

- Timbo
- Studiebuddies (kantoortje) en of koptelefoon
- Stappenplannen van Meichenbaum (individueel of op groepsniveau)
- Coöperatieve werkvormen

Binnen Lichte ondersteuning (niveau 4 & 5)

Wanneer leerlingen in een kleinere setting aanbod nodig hebben om vaardigheden aan te leren, is er een mogelijkheid om vanuit een (tijdelijk) arrangement met een ambulante ondersteuner hieraan te werken.

Wanneer voor leerlingen specifiek aanbod nodig is buiten de school, is hierover overleg met de Meierij.

Aandachtspunten op het gebied van de sociaal emotionele ontwikkeling

Binnen Basisondersteuning (niveau 1 – 3)

Tijdens de tweejaarlijkse groepsbesprekingen met IB worden signalen op het gebied van de sociale- en emotionele ontwikkeling besproken (In beeld gebracht door onder meer de kijkwijzer 'sociaal emotionele ontwikkeling regenboog' en observaties tijdens het kunstzinnig- en periode onderwijs en buitenspel). Onderwerpen hierin zijn o.m.: zelfvertrouwen, realistisch zelfbeeld, zelfredzaamheid, zelfstandigheid, moraliteit, betrokkenheid, initiatiefname, samenspel, contact medeleerling, contact leerkracht, fantasie.

Maandelijks wordt er een kind binnen het team besproken vanuit ons antroposofische mensbeeld. Er worden adviezen gegeven ten behoeve van de sociaal-emotionele ontwikkeling en met elkaar blijven we om het kind heen staan. Bijvoorbeeld ook bij het buitenspel of in de gang.

Via maandelijkse bijeenkomsten verdiepen we ons in het mensbeeld gekoppeld aan de ontwikkelingsfase van kinderen. In ons onderwijsaanbod sluiten we aan bij de sociaal-emotionele ontwikkeling met de vertelstof, het kunstzinnig onderwijs en het periode onderwijs.

In groep 6 wordt aan alle leerlingen de WISH-training (Weerbaarheid in 's-Hertogenbosch) geboden door interne leerkrachten die hiervoor zijn opgeleid en een externe mannelijke trainer om de jongensgroep te trainen. Deze training richt zich op preventie van machtsmisbruik zoals pesten en grensoverschrijdend gedrag. In groep 7 vinden er herhalingslessen plaats. In het team hebben we ook nog een leerkracht die de Regenboogtraining heeft gevolgd. Zij kan geraadpleegd worden.

In enkele gevallen maken we op groepsniveau de keuze om de expertise van het samenwerkingsverband in te schakelen om het sociale groepsproces te ondersteunen.

Extern aan school verbonden en passend bij onze onderwijsvisie kunnen kinderen voor ondersteuning terecht bij:

- Kunstzinnige therapie
- Eurytmie therapie

In onze regio werken we samen met het Regionaal Trainingscentrum. Zij bieden individuele trainingen voor leerlingen zoals bijv. de Rots en Watertraining.

In groep 7 en 8 wordt er aandacht besteed aan maatschappelijke thema's die van invloed zijn op het sociaal- emotioneel welbevinden. Medewerkers van bijv. bureau HALT komen informatie geven ter preventie.

Binnen Lichte ondersteuning (niveau 4 & 5)

In een enkel geval is er ondersteuning nodig op individueel niveau. Een leerling heeft hiervoor een (tijdelijk) arrangement van het samenwerkingsverband (SWV de Meierij) nodig. De ambulant begeleider werkt aan de doelstellingen met gerichte interventies vanuit methodieken t.b.v. bijvoorbeeld de mindset zoals Fixie en Growie.

Wanneer voor leerlingen specifiek aanbod nodig is buiten de school, is hierover overleg met de Meierij.

DE DRIESTROOM

basisschool voor vrijeschoolonderwijs

Aandachtspunten op het gebied van gedragskenmerken

Signaleren (niveau 1 – 3)

Op het gebied van specifieke gedragskenmerken is het aan de school om deze te signaleren. Denk hierbij aan overactief gedrag, impulsief gedrag, internaliserend gedrag en externaliserend gedrag. De leerkracht zal dit met de ouders bespreken, meestal gevolgd of voorafgegaan door consultatie met (parallel)collega of IB.

Werken met ketenpartners / Inzet van experts (niveau 4 & 5)

Voor het goed in beeld brengen van specifieke gedragskenmerken werken we samen met:

- Orthopedagoog van de Meierij
- TOP-groep (Tijdelijk Op een andere Plek) (voorziening SWV)
- OZAPP-traject (samenwerking met de GGZ)
- Begeleidingsdienst voor Vrijescholen

Aandachtspunten in het domein van de thuissituatie

Signaleren (niveau 1 – 3)

Wanneer de leerkracht opmerkt dat er mogelijk problematieken in de thuissituatie kunnen zijn, deelt zij deze met een collega om een objectief beeld te behouden. Voorbeelden van problematieken kunnen zijn: onderstimulering, explosief gedrag door een gezinslid, pedagogische verwaarlozing of overbescherming. Wanneer deze signalen zichtbaar blijven worden deze gedeeld met ouders.

Daarnaast hebben we de meldcode Kindermishandeling, die door stichting Pallas is opgesteld. Dit is een stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling inclusief afwegingskader en meldplicht bij Stichting Pallas.

Werken met ketenpartners / Inzet van experts (niveau 4 & 5)

Wij werken samen met:

- Gemeente (toegang/regie Jeugdhulp)
- Schoolmaatschappelijk werk Juvans
- Jeugdarts & Jeugdverpleegkundige
- Wijkagent
- Leerplichtambtenaar
- Veilig thuis

DE DRIESTROOM

basisschool voor vrijeschoolonderwijs

Fysieke en medische aandachtspunten

Signaleren (niveau 1 – 3)

Signaleren van:

- Auditieve en spraak-taal problematiek
 - Visuele problematiek
 - Motorische problematiek door interne expert (bodymap) en observatie vanuit ons eigen LVS en leerrijpheidsonderzoeken.
 - Problematieken als gevolg van specifieke ziektebeelden
 - Problematieken als gevolg van beperkte verstandelijke vermogens
 - Problematieken als gevolg van ernstig letsel
 - Kinderen met een lichamelijke beperking die individuele begeleiding nodig hebben
- NB: We consulteren experts (zie hieronder) indien dit nodig is.

Werken met ketenpartners / Inzet van experts (niveau 4 & 5)

Wij werken samen met:

- Logopedist
- Fysiotherapeut
- Ergotherapeut
- Motorisch remedial teacher
- Meskertherapeut
- Ambulant Begeleiders

Ons gebouw is rolstoeltoegankelijk.

4.12 Begeleidingsdienst voor vrijescholen

Een consultant, orthopedagoog of psycholoog kan worden gevraagd individueel onderzoek te verrichten en adviezen te geven met betrekking tot aanpak en begeleiding van een kind. Een leerlingenonderzoek vindt plaats op school gedurende twee dagdelen. Naderhand volgt een gesprek met de ouders, de leerkracht en de intern begeleider. Ook volgt er een schriftelijke verslaglegging.

4.13 GGD Hart voor Brabant

Jeugdarts

Omdat de groei en ontwikkeling van een kind geleidelijk verlopen, is het belangrijk dat het kind regelmatig, verspreid over de hele schoolperiode, onderzocht wordt. Hierbij wordt uiteraard gekeken naar de lichamelijke ontwikkeling en gezondheid, maar ook voor de psychische en sociale ontwikkeling is veel aandacht.

Wanneer wordt het kind onderzocht?

In de kleuterklas: alleen als eerder, op het consultatiebureau, gebleken is dat dit van belang is (bijvoorbeeld omdat het gehoor niet voldoende was).

Dit is een uitgebreid onderzoek door de verpleegkundige op zien, horen en gewicht. Er wordt gebruikgemaakt van de consultatiebureaugegevens van het kind tijdens de zuigelingen- en kleuterperiode.

In groep 4: onderzoek door de jeugdverpleegkundige. Het accent ligt hier op het functioneren van het kind (sport, spel, relaties thuis en op school) en zijn leefgewoonten (onder andere slapen, eten, bewegen).

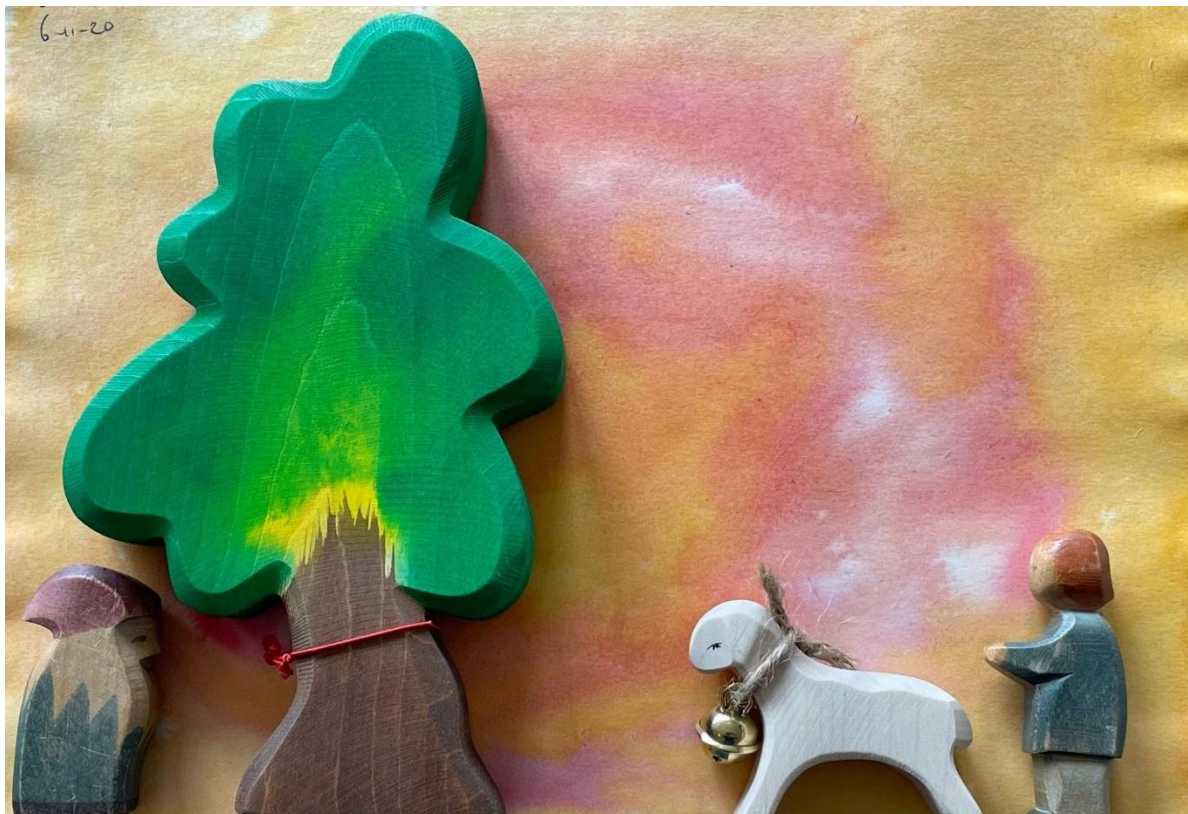
In groep 7: onderzoek door de jeugdarts, waarbij aandacht wordt besteed aan het gezichtsvermogen, de groei (lengte) en de rug en houding.

Voor de volledigheid: ieder kind wordt ook in het voortgezet onderwijs door de GGD onderzocht. Daarbij staan de puberteit en de daarbij behorende ontwikkeling centraal.

Logopedie

Leerkrachten en ouders van kleuters kunnen een kind aanmelden voor logopedisch onderzoek.

De GGD-logopediste screent deze kleuters rond hun 5e verjaardag. Zij kan adviezen geven aan ouders en leerkrachten. Als een kind verwezen moet worden voor logopedische behandeling, dan helpt de GGD-logopedist hierbij.

Hoofdstuk 5 Toelating

5.1 Aanmelding en aanname

Ouders die overwegen hun kind(eren) op onze school aan te melden kunnen contact opnemen met de administratie. De administratie zorgt voor een afspraak voor een informatiesprek met een van de kleuterleerkrachten indien het een toekomstige kleuter betreft, of met de schoolleider indien het een zij-instromer betreft (zie 5.2 Aanname zij-instroom).

In dat gesprek wordt onder andere gesproken over de pedagogische achtergrond van onze school. Ook wordt verteld dat we in het belang van de kinderen en van de school ernaar streven alle kinderen uit het gezin Vrijeschoolonderwijs te laten volgen. Als vanuit het gezin een zekere verbondenheid ontstaat met de pedagogie en de schoolcultuur is dat in het belang van het kind. Na het eerste gesprek kunnen de ouders kiezen wel of niet verder te gaan met de aanmelding. Als zij hun kind aan willen melden dan moet een ingevuld aanmeldingsformulier worden ingeleverd bij de administratie. Het formulier is te downloaden via de website.

Een paar weken voordat het kind 4 jaar wordt, neemt de kleuterleerkracht bij wie hij of zij in de klas komt, contact op en vindt er een tweede gesprek plaats.

5.2 Aanmelding en aanname zij-instromer

Een zij-instromer is een leerling die op een andere school al onderwijs heeft gehad en waarvan de ouders overwegen om hun kind naar onze school over te plaatsen. Dat kan zijn door verhuizing of omdat ouders verwachten dat ons onderwijs beter bij hun kind past. Ouders van een zij-instromer worden uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek met de schoolleider.

Als zij de aanmelding willen voortzetten, zal de schoolleider van de Driestroom altijd contact opnemen met de school waar het kind staat ingeschreven, om informatie over de leerling te vernemen. Hierna worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de intern begeleider. De leerling volgt een kijkdag op onze school. Vervolgens bepalen schoolleider en intern begeleider of er tot aanname overgegaan kan worden en vindt er een kennismaking plaats met de toekomstige leerkracht.

Hoofdstuk 6 Kosten

6.1 Ouderschenking

Om het onderwijs op onze school te kunnen bekostigen, ontvangen wij van het ministerie van OC&W vergoedingen. Om kwalitatief goed vrije schoolonderwijs te kunnen bieden, volstaat de vergoeding van het ministerie niet. Een onmisbare bron van inkomsten vormen de ouderschenkingen. Om invulling te kunnen geven aan onze identiteit en onze onderwijskwaliteit blijvend op niveau te houden, zijn de ouderschenkingen zeer welkom. Over de besteding en verantwoording van deze gelden overleggen wij met de medezeggenschapsraad. We besteden de ouderschenkingen o.a. aan dubbele bezetting van leerkrachten bij vaklessen, aan kosten voor jaarfeesten en toneel, duurdere leermiddelen en verbruiksmaterialen (bijenwas, Stockmar-krijtjes, meel, Soedan-wol, enz.), lidmaatschap Vereniging van Vrijescholenen de kleutermaaltijden. De ouderschenkingen geschieden op vrijwillige basis. Er worden geen leerlingen uitgesloten van activiteiten wanneer er geen schenking wordt gedaan.

Alles bij elkaar zijn onze kosten per leerling per jaar €300,- hoger dan de bekostiging die wij van OC&W ontvangen.

We hanteren de volgende tabel:

- Normbijdrage: € 300
Dit zijn de reële meerkosten per kind per jaar voor vrije schoolonderwijs op De Driestroom.
- Minimumbijdrage: € 200
Dit is het minimum richtbedrag per kind per jaar.
- Plusbijdrage: € 400
Door meer dan het genormeerde bedrag te betalen helpt u de kwaliteit van het onderwijs hoog te houden en vangt u de tekorten op voor degenen voor wie het normbedrag economisch niet haalbaar is.

ANBI

Stichting Pallas (en daarmee ook De Driestroom) heeft een ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling) van de Belastingdienst ontvangen. Schenkingen aan een instelling met de ANBI-status zijn onder de daarvoor geldende voorwaarden aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Meer informatie over ANBI kunt u ook vinden op www.belastingdienst.nl. Stichting Pallas is geregistreerd in het ANBI-register met vestigingsadres Zeist.

6.2 Schoolbenodigdheden

Van de ouders wordt verwacht dat zij gedurende de schoolloopbaan van hun kind, de volgende benodigdheden aanschaffen:

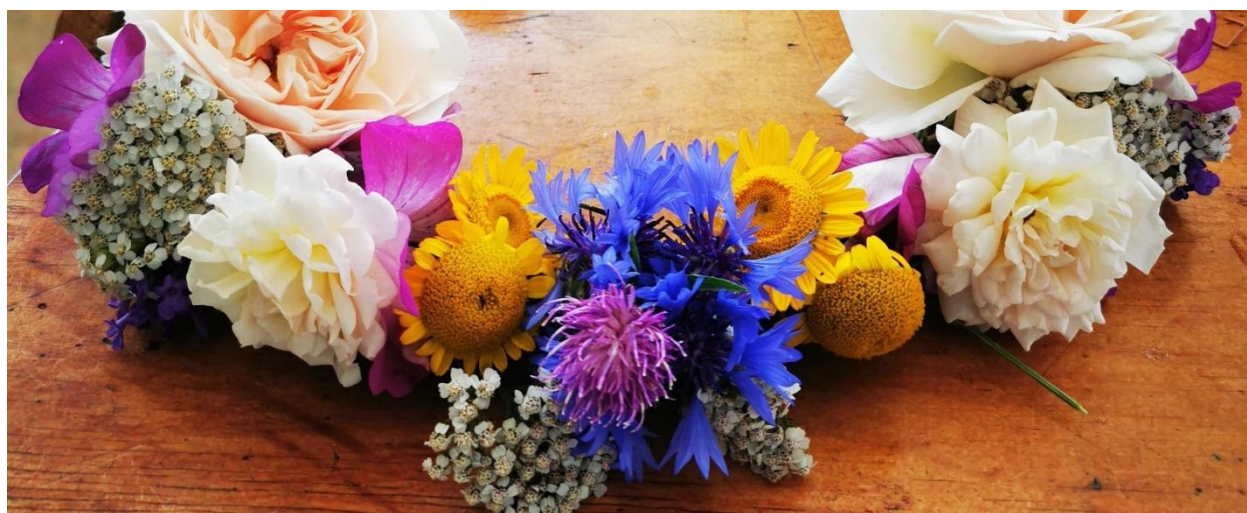
Euritmieschoenen Gymkleding (korte broek, shirt, sokken, binnensportschoenen) Huiswerkmap (omslagmap met elastiekband)	Kleuters Vanaf groep 3 Vanaf groep 6
--	---

6.3 Schoolkamp, uitstapjes en schoolreisjes

De kosten van het schoolkamp in groep 8 kunnen per schooljaar variëren. Dit wordt op de eerste ouderavond van groep 8 besproken. De school draagt een deel van de kosten en met de kinderen worden er diverse activiteiten georganiseerd waarbij ze geld verdienen voor hun eindkamp. Aan de ouders kan ook een bijdrage gevraagd worden. Er worden geen leerlingen uitgesloten van het schoolkamp wanneer er geen schenking wordt gedaan. Groep 3 t/m 7 maken minimaal één uitstapje per schooljaar. De school stelt voor elke klas een bedrag beschikbaar, waaruit uitgaven worden gedaan voor uitstapjes, enz.

6.4 Klassenpot

School stelt voor elke klas een klassenpot beschikbaar, waaruit kleine uitgaven worden gedaan voor uitstapjes, enz.

6.5 Reiskostenvergoeding

Bij uw gemeente kunt u informeren of u recht heeft op een reisvergoeding voor uw kind. Hier kunt u ook een formulier 'aanvraag leerlingenvervoer' krijgen. Bij de aanvraag dient in alle gevallen een verklaring van overwegende bezwaren te worden overlegd. Het model van zo'n verklaring vindt u hieronder:

'Vanuit een bewuste en positieve keuze is het mijn uitdrukkelijke wens dat mijn kind(eren) Vrije Basisschool De Driestroom bezoeken. Ik heb overwegende bezwaren tegen het openbaar onderwijs dan wel tegen de richting van het onderwijs van alle bijzondere basisscholen die binnen een afstand van zes (of vier) kilometer van mijn woning zijn gelegen.'

6.6 Sponsoring en donaties

De Driestroom heeft in haar beleid vastgesteld dat sponsoring niet wenselijk is. De school wenst onafhankelijk beleid te kunnen voeren ten opzichte van het bedrijfsleven. Bij donaties waarvoor, in tegenstelling tot sponsoring, geen tegenprestatie wordt verwacht, wordt telkens overwogen of dit niet strijdig is met de uitgangspunten van de school en of hiermee de onafhankelijkheid van de school niet in het geding komt.

6.7 Opleidingsschool van de Hogeschool Leiden (SOL)

Sinds juni 2023 zijn we officieel opleidingsschool van de Vrijeschool PABO van de Hogeschool Leiden.

Vanuit het bestaande lerarentekort is binnen de vrijescholen het initiatief Samen Opleidend Leren (SOL) ontstaan. Hierbij zijn de opleiding en het werkveld samen verantwoordelijk voor het opleiden van studenten tot een startbekwame leerkracht. Door de opleiding voor een groot deel te verleggen naar de regio's, is de kans dat deze studenten uiteindelijk binnen de opleidingsregio gaan werken, groter.

De driehoek student, opleiding en de opleidingsschool vormen samen een leergemeenschap waar door middel van kennisdeling en praktijkgerichte aanpak scholing en ontwikkeling plaatsvindt.

Sinds schooljaar 2021-2022 heeft ook de Basisopleiding Vrijeschoolonderwijs zich erbij gevoegd en vinden er scholingsmiddagen plaats voor beide groepen. Op deze middagen worden de lessen verzorgd door zowel collega's van de Driestroom, collega's van andere Pallas scholen als door docenten van de Hogeschool Leiden. Regelmatig zijn er ook gastsprekers.

Op de Driestroom zijn dus het hele jaar door stagiaires aanwezig die lessen verzorgen onder leiding van ervaren leerkrachten en meedraaien in alle aspecten van het onderwijs.

6.8 Oriëntatie aanbod

Het onderwijs kan veel mensen gebruiken en daarom hebben wij een aantrekkelijk oriëntatie aanbod samengesteld dat is gericht op mensen die een overstap naar het (vrijeschool)onderwijs overwegen, maar zich eerst daar verder in zouden willen verdiepen.

- Twee praktijkdagen
Tijdens deze dagen maak je kennis met de praktijk van het lesgeven
- Gesprek met intern schoolopleider
Tijdens dit gesprek verken je jouw individuele praktijkgerichte studiemogelijkheden
- Videogesprek met docent vrijeschoolpabo
Samen met de pabo-docent verken je welke leerroute past bij jouw persoonlijke situatie

Na het doorlopen van dit programma valt er een weloverwogen beslissing te nemen of een overstap naar het onderwijs wel of geen goede keuze zal zijn.

Voor info:

Mail: info@vsdedriestroom.nl

Bel: 073 6139158

Hoofdstuk 7 Contact met de school

7.1 Informatieverstrekking

Uiteraard wilt u geïnformeerd worden over de ontwikkeling en voortgang van uw kind(eren). Zowel op het gebied van de leervaardigheden, als op sociaal-emotioneel gebied valt er in de diverse leeftijdsfases veel te vertellen.

Sommige informatie geldt voor de hele school, andere voor een groep en dan is er nog informatie die individueel voor u van belang is.

Hoe is de verstrekking van deze informatie geregeld op de Driestroom? Wat mag u van ons verwachten?

Parro

Sinds het voorjaar van 2025 maakt de Driestroom gebruik van Parro. Dit is een app waarmee de school kan communiceren met de ouders. Mailberichten, korte mededelingen, planning voor oudergesprekken enz kunnen via Parro geregeld worden.

Wanneer een leerling wordt ingeschreven ontvangen de ouder(s) van onze administratie een uitnodiging met een link voor Parro.

Tot het einde van schooljaar 2024-2025 werden berichten nog zowel via de mail als via Parro gecommuniceerd. Vanaf schooljaar 2025-2026 stappen we helemaal over op Parro.

School niveau

Ongeveer een keer in de maand verschijnt het Ouderbericht. Dit ontvangt u digitaal.

Wanneer u graag een papieren versie ontvangt, kunt u dat aangeven bij onze conciërge.

In het Ouderbericht staan zaken die de hele school aangaan zoals de vakanties, vieringen op school of wanneer de schoolfotograaf komt. Het Ouderbericht ontvangt u via Parro.

Groepsniveau

- Kleuters

Voor de ouders van een kind in de kleuterklas is er aan het begin van het schooljaar een informatieve ouderavond over het reilen en zeilen in de kleuterklas. Daarna zijn er twee werkouderavonden: voor Sint Nicolaas en voor Palmпасen.

- Groep 3

In het eerste kwartaal er een kennismakingsouderavond. In het voorjaar is er een tweede ouderavond.

- Groep 4 t/m 8

Voor ouders met kinderen in groep 4 t/m 8 is er twee keer per jaar een ouderavond. De eerste is in september of oktober en de tweede in maart of april.

Individueel niveau

Over het welzijn en de vorderingen van uw kind wordt u op de hoogte gebracht middels het getuigschrift aan het eind van het schooljaar (groep 3 t/m 8) en door oudergesprekken die de leerkracht met u voert.

- Kleuters

Er vindt een kennismakings-/biografiegesprek plaats met ouders van een nieuwe kleuter en de kleuterleerkracht. Daarna volgt ieder jaar een oudergesprek van ongeveer 30 minuten

over het welbevinden van uw kind. Ouders van kleuters die naar groep 3 gaan, hebben een afrondend gesprek met de kleuterleerkracht van hun kind.

- Groep 3 t/m 8

Aan het begin van het schooljaar voert de leerkracht van groep 3 kennismakingsgesprekken. In groep 6 krijgt de klas meestal een nieuwe leerkracht die meegaat tot groep 8. Ook in groep 6 zijn er kennismakingsgesprekken met ouders en de leerkracht bij aanvang van het schooljaar.

In februari of maart voeren alle leerkrachten individuele gesprekken met ouders.

Hierin worden de resultaten van de toetsen die uw kind in januari of februari gemaakt heeft besproken en het welbevinden van uw kind. Deze gesprekken duren 20 minuten.

Ouders van leerlingen in groep 8 hebben in januari een gesprek met de leerkracht waarin het voorlopig schooladvies centraal staat en in maart volgt het definitieve schooladvies.

- Driehoeksgesprek

In schooljaar 2024-2025 heeft de werkgroep 'leerlingparticipatie' onderzocht hoe leerlingen in de breedte mee kunnen denken en beslissen over hun eigen leerproces en over de school. Een onderdeel hiervan is dat we de oudergesprekken met de ouders van de leerlingen van groep 7 en 8, gaan vervangen door Driehoeksgesprekken. Bij een Driehoeksgesprek is, naast de leerkracht en de ouder(s), ook de leerling aanwezig. De leerling heeft invloed op wat er in het gesprek aan de orde komt.

Twee studenten van de Radboud universiteit hebben hun afstudeeronderzoek over Driehoeksgesprekken, op onze school gedaan. Zij hebben hiervoor een formulier ontwikkeld dat leerlingen voorafgaand aan het gesprek in kunnen vullen. Het ingevulde formulier geeft een beeld van hoe leerlingen tegen hun eigen leerproces aankijken en welke vaardigheden ze nog willen ontwikkelen.

- Extra zorg

Wanneer uw kind extra zorg nodig heeft zullen er in de regel vaker gesprekken zijn. U wordt daarvoor uitgenodigd door onze intern begeleider.

- Schriftelijke rapportage

Aan het eind van het schooljaar ontvangen alle ouders van leerlingen van groep 3 t/m 8 een schriftelijke rapportage over de voortgang van uw kind in de vorm van een getuigschrift. Het getuigschrift bestaat uit een onderdeel dat verhaalt over de vorderingen en ontwikkeling van uw kind. Daarnaast is er het kinddeel dat bestaat uit een spreuk en een tekening of schildering gemaakt door de leerkracht.

Telefonisch contact

Mededelingen aan de leerkracht van uw kind kunt u telefonisch doorgeven via het telefoonnummer van school: 073 6139158. De conciërge of administratie zorgen ervoor dat de boodschap op de juiste plek terechtkomt.

Vanaf schooljaar 2025-2026 maken wij gebruik van Parro. Hierin kunnen directe mededelingen aan de leerkracht van uw kind worden gedaan.

Mailverkeer

Vanaf schooljaar 2025-2025 loopt de meeste communicatie via Parro. Mocht het voorkomen dat Parro door een technische storingen even niet bereikbaar is, dan kunnen berichten doorgegeven worden via info@vsdedriestroom.nl

Ouders in de school

- kleuters

We vragen ouders die hun kleuter naar school komen brengen om de kinderen kort binnen af te zetten en op te halen op het kleuterplein.

- Groep 3 t/m 8

Om 8.25 gaat de voordeur open. Om 8.30 vangen de lessen aan. Het is dan nodig dat er daarna in de gang rust heerst voor het onderwijsproces. We willen in het belang hiervan iedereen verzoeken de gang voor die tijd te verlaten.

Omdat de gang in toenemende mate wordt gebruikt voor niveaugroepen, differentiatie en zelfstandig werk, gaat de voordeur voortaan open wanneer de lestijden ten einde zijn; 13.05 of 14.40 uur.

Wanneer u een korte mededeling heeft voor de leerkracht van uw kind, verzoeken we u dit bij voorkeur na de lestijd te doen. Voor de aanvang van de lessen is daar weinig tijd voor. Uiteraard kunt u uw kind altijd een briefje meegeven waarop de mededeling staat. Hierbij valt te denken aan dokters- of tandartsbezoek.

Gesprek op initiatief van ouders

Soms kan een situatie of de ontwikkeling van uw kind om extra aandacht vragen en zou u, buiten de reguliere gespreksmomenten om, met de leerkracht willen overleggen. U kunt hiervoor, via de mail, Parro of rechtstreeks, contact opnemen met de leerkracht en kort aangeven waarover u contact wil. De leerkracht kan dan inschatten of de vraag schriftelijk behandeld kan worden of dat een gesprek noodzakelijk is. In dat geval zal ze met u op zoek gaan naar een geschikt moment.

7.2 Klassenouders

Elke groepsleerkracht krijgt de steun van één, twee of drie ouders die behulpzaam zijn bij onder andere het organiseren van praktische zaken en speciale gebeurtenissen, jaarfeesten en dergelijke. De klassenouder draagt tevens zorg voor een goede communicatie tussen de ouders en de leerkracht.

7.3 Problemen en klachten

Het gaat niet altijd goed op school. Op elke school kunnen zich problemen voordoen, ook op onze school.

Wij hechten aan een zorgvuldige afhandeling van problemen en klachten.

Probeer allereerst de problemen te bespreken met degene die het betreft; de leerkracht, de vakleerkracht, de schoolleider, het ondersteunend personeel, etc.

De schoolleider is het aanspreekpunt voor problemen met of klachten over personen of instellingen die de school ingeschakeld heeft.

Vaak kan een open gesprek het probleem al uit de wereld helpen, een begin van een oplossing gevonden worden, maar ook kan men wederzijds tot de constatering komen dat niet aan de verwachtingen beantwoordt kan worden of dat het probleem niet op te lossen is.

U vraagt dan om een formele afhandeling van de klacht.

Wanneer u dit wenst, kunt u zich schriftelijk wenden tot de schoolleider.

Deze zal u dan op de hoogte stellen van de te volgen procedure ten aanzien van uw klacht.

7.4 Klachtenregeling en vertrouwenspersoon

Bij het samenwerken van mensen kunnen soms beslissingen worden genomen en handelingen worden verricht of juist nagelaten, die aanleiding kunnen zijn voor een klacht. Het is wettelijk verplicht dat iedere school een klachtenregeling heeft, zodat leerlingen en hun ouders, maar ook de personeelsleden en het bestuur weten welke procedure van toepassing is bij het behandelen van een klacht.

Klachtenregeling

Bij het afhandelen van klachten is het van belang dat de juiste procedure wordt gevolgd.

1. Het eerste aanspreekpunt is de klassenleerkracht. In veel gevallen kunnen klachten hier worden opgelost als het gaat om pedagogische vraagstukken, omgangsproblemen, praktische vragen, enzovoorts.
2. Indien dit onvoldoende tot een bevredigend resultaat leidt, kan de schoolleider worden benaderd.
3. Wanneer de leerkracht en de schoolleider de klacht niet tot tevredenheid weten op te lossen, dan kan er rechtstreeks contact opgenomen worden met het bestuur, te bereiken via info@stichtingpallas.nl.
4. Wanneer ook na de inspanningen van de schoolleiding en het bestuur de klacht blijft voortbestaan, komt de externe klachtencommissie in beeld. De landelijke klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs, waarbij stichting Pallas is aangesloten, valt onder de Stichting geschillencommissie Bijzonder Onderwijs (GCBO) te bereiken via postbus 82324, 2508 EH Den Haag, tel. Nr. 070-3861697 of via info@gcbo.nl

Voor meer informatie wordt verwezen naar de klachtenregeling van stichting Pallas (www.stichtingpallas.nl).

Vertrouwenspersoon

De actuele bereikbaarheidsgegevens van de vertrouwenspersonen zijn te vinden op www.stichtingpallas.nl.

Vertrouwensinspecteur

In bijzondere gevallen kan het nodig zijn om de hulp in te roepen van een vertrouwensinspecteur. Bij de onderwijsinspectie zijn vertrouwensinspecteurs werkzaam bij wie men terecht kan voor het melden van klachten over gebeurtenissen in het onderwijs op het gebied van (seksuele) intimidatie en seksueel misbruik; (fysiek) geweld; grove pesterijen e.d. De vertrouwensinspecteurs zijn tijdens kantooruren bereikbaar op telefoonnummer 0900 - 111 3 111.

7.5 Ouderbericht

Het ouderbericht komt ongeveer eenmaal per maand uit. Hierin staan alle belangrijke gebeurtenissen, een actuele agenda en andere informatie. Het ouderbericht wordt via Parro naar de ouders gezonden.

Alleen berichten die rechtstreeks met de school te maken hebben worden opgenomen. Berichten kunnen tot uiterlijk de donderdag voor verschijning schriftelijk bij de conciërge worden aangeleverd. Ook voor het aanleveren van berichten maken we gebruik van Parro.

7.6 Prikbord

Op school in de hal bij de hoofdingang hangt een prikbord met mededelingen. Om een bericht op het prikbord te hangen is toestemming nodig van de schoolleider. Materiaal voor het prikbord graag inleveren bij de administratie of bij de conciërge.

7.7 Gescheiden ouders

Informatie over uw kind wordt geadresseerd aan het huisadres van het kind. Als u de informatie ook voor de niet op dit adres wonende ouder wilt ontvangen of als u de niet bij het kind wonende ouder bent en deze informatie ook wilt ontvangen, kunt u dit doorgeven aan de administratie.

7.8 Coördinatoren Sociale veiligheid

De Driestroom heeft een coördinator die het aanspreekpunt is waar het om sociale veiligheid of pesten op school gaat. Bij ons op school is dat Marieke Frickel. Zij is door kinderen en ouders benaderbaar over dit onderwerp en zal, in nauw overleg met Anne-Marie van der Zande - van Hal (IB-er), waar nodig stappen ondernemen.

7.9 Buitenschoolse opvang (BSO)

Kinderopvang Het Zonnelicht regelt de buitenschoolse opvang bij ons op school. Informatie is te vinden via www.zonnelicht.nl

Hoofdstuk 8 Ouderbetrokkenheid

8.1 Ouderbetrokkenheid is een hoeksteen van de Vrije school

De Driestroom is trots op haar identiteit en haar filosofie over het opgroeiende en lerende kind. De nadruk ligt op benadering van het totale kind, op een gezonde emotionele ontwikkeling, op leren op zijn tijd en op ruimte voor spel.

Leerkrachten die voor de Vrijeschool kiezen, doen dat bewust.

Ook van ouders die hun kinderen op de Vrijeschool brengen, wordt betrokkenheid verwacht. Opvoeden, dat doe je samen met de leerkracht en daar kiezen we bewust voor.

8.2 Hoe ziet dit er concreet uit?

Verwachte participatie bij

- Het mee uitvoeren van jaarfeesten voor de klas waarin uw kind zit, gecoördineerd door de klassenouders.
- Het zoveel mogelijk bezoeken van de klassen- en schoolouderavonden, waar over de schoolvoortgang, ontwikkelingen en actuele thema's bericht wordt.
- Het meehelpen bij de grote schoonmaak aan het eind van het schooljaar en bij start van het nieuwe schooljaar.

Er zijn diverse taken te vervullen

- Klassenouderschap
- Jaarfeesten-coördinator
- Lid van de Medezeggenschapsraad
- Begeleiding bij excursies
- Diverse klassenactiviteiten
- Meespelen, schminken, belichten, muziek maken bij het Paradijs-, Kerst- of Driekoningenspel
- De seizoenstafel in de klas verzorgen
- Bakken/koken bij jaarfeesten, ouderavonden
- Tuin/schoolpleinonderhoud

Daarnaast kunt u:

- In het koor zingen
- Lezingen organiseren

Wilt u meer informatie over een van deze punten, vraag het dan aan een klassenouder of aan een van de teamleden.

De leerkrachten zijn dankbaar voor de hulp en ondersteuning die ze van de ouders krijgen. Voor uzelf is er voldoening, uitwisseling, ontspannende inspanning en betrokkenheid met de plek waar uw kind een groot deel van zijn jeugd doorbrengt.

Hoofdstuk 9 Schoolorganisatie en Stichting Pallas

9.1 Stichting Pallas

1. Achttien scholen

Stichting Pallas verenigt 18 vrijescholen voor primair onderwijs in Midden- en Zuid Nederland. De binnen Stichting Pallas werkende scholen zijn:

- Basisschool de Zilverlinde te Roosendaal
- Bernard Lievegoedschool te Maastricht
- De Driestroom te 's-Hertogenbosch
- Johannesschool te Tiel
- 't Kleurenbos te Oss
- Meander Vrijeschool voor basisonderwijs te Nijmegen
- Rudolf Steiner Educare te Venlo
- De Strijene te Oosterhout
- Talander te Sittard
- Tiliander te Tilburg
- Vrijeschool Brabant te Eindhoven
- Vrijeschool Christophorus te Roermond
- Vrijeschool Helianthus te Heerlen
- Vrijeschool Peelland te Helmond
- Vrijeschool De Zwaneridder te Wageningen
- De Vuurvogel te Ede
- De Zevenster te Uden
- Waldorf aan de Waal te Nijmegen

De Pallasscholen maken deel uit van de groep van ruim honderddertig vrijescholen in het primair onderwijs in Nederland. De Nederlandse vrijescholen maken weer deel uit van een wereldwijde beweging van vrijescholen die zich laat inspireren door de menskundige inzichten van Rudolf Steiner. De scholen committeren zich aan de kerndoelen basisonderwijs. Deze zijn voor de vrijescholen beschreven in de publicatie *'Ik zie rond in de wereld'* (2006).

2. Missie

De missie van Stichting Pallas is statutair vastgelegd in de doelstelling (artikel 2 van de statuten):

- De stichting heeft ten doel:
 - het geven van onderwijs op basis van de antroposofische beginselen van Rudolf Steiner;
 - de instandhouding en het bevorderen van het vrijeschoolonderwijs in Midden- en Zuid Nederland;
 - het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van de vrijeschoolpedagogiek en – didactiek en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.
- De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

DE DRIESTROOM

basisschool voor vrijeschoolonderwijs

- het oprichten en beheren van scholen;
- het samenwerken met de overheid en met andere onderwijsinstellingen, organisaties en (rechts)personen die eenzelfde dan wel aanverwant doel nastreven;
- alle overige middelen die voor het realiseren van het doel bevorderlijk kunnen zijn.

Contact Stichting Pallas:

Adres: Bronkhorstsingel 11 5403 NA Uden

Telefoon: 0413 230 008

E-mail: info@stichtingpallas.nl

Website: www.stichtingpallas.nl

3. Besturing

De Stichting wordt bestuurd door een College van Bestuur dat werkt onder toezicht van een Raad van Toezicht. Het College van Bestuur stuurt de schoolleiders aan en geeft dagelijkse leiding aan de stafmedewerkers. De schoolleiders werken samen in het Pallas Schoolleiders Overleg, een orgaan voor advies en afstemming. Iedere school heeft een medezeggenschapsraad waarin ouders en medewerkers zijn vertegenwoordigd. Pallasbreed functioneert een Gemeenschappelijke MedezeggenschapsRaad.

Raad van Toezicht (bemensing mei 2025)

- Theo Douma, voorzitter
- Marie-Louise Dibbets
- Karin Visser
- Wouter Modderkolk
- Maarten Wiggers de Vries
- Mart van de Lisdonk

College van Bestuur en staf van Stichting Pallas (bemensing augustus 2025)

- Michiel Leijser, bestuurder
- Vacature, controller
- Elif Aktas, financieel medewerker
- Astrid Vingerhoets, staffunctionaris personeel
- Frouke Willemsen, staffunctionaris personeel
- Vacature, staffunctionaris kwaliteit
- Mark Boodt, staffunctionaris huisvesting en facilitaire zaken
- Sanne van Roosmalen, administratief medewerker
- Sandra Pennings, bestuursondersteuner

Stichting Pallas heeft de financiële administratie en de personeelsadministratie ondergebracht bij Onderwijsbureau Twente.

4. Pallasbrede zaken en -regelingen

Pallasmap

Op elke school is de digitale Pallasmap ter inzage beschikbaar, met relevante informatie over de stichting, de Raad van Toezicht, het College van Bestuur, de (Gemeenschappelijke) MedezeggenschapsRaad en diverse regelingen en beleidsstukken.

Strategisch plan

De Pallasscholen werken met een eigen schoolplan, dat ontwikkeld is en uitgevoerd wordt binnen de kaders van het strategisch beleidsplan van Pallas. Dit strategisch beleidsplan bestrijkt de periode 2024-2028 en draagt de titel “We hijsen de zeilen”. Het plan is te vinden op www.stichtingpallas.nl.

Financiën

De Pallasscholen worden bekostigd vanuit de rijksbijdragen voor het Primair Onderwijs. Daarnaast ontvangen de scholen inkomsten uit ouderscheningen. Elke school heeft een eigen begroting en voert een eigen financiële administratie. Ook heeft elke school een eigen en herkenbare vermogenspositie. Binnen de Pallasscholen en de Pallas- organisatie is er geen sponsoring of anderszins financiële ondersteuning anders dan de ouderscheningen.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) stelt vergaande eisen aan de omgang met persoonsgegevens. Binnen Stichting Pallas hebben wij een privacyreglement opgesteld, dat voor alle Pallasscholen geldt en op de website www.stichtingpallas.nl ter inzage staat.

Stichting Pallas heeft een Functionaris Gegevensbescherming aangesteld, die controleert of een school zich aan de regels van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) houdt. Deze is bereikbaar via FG@stichtingpallas.nl.

Bij de inschrijving van een leerling wordt aan ouders gevraagd om een toestemmingsformulier te ondertekenen waarin toestemming wordt gevraagd voor o.a. het gebruik en verwerking van foto- en beeldmaterialen van de leerlingen. Ouders mogen eventueel eerdere toestemmingen veranderen, wijzigen of intrekken.

Ouderscheningen

Stichting Vrienden van Pallas geeft scholen financiële ondersteuning voor de invulling van de antroposofische identiteit van onze school. Te denken valt hierbij aan de kosten voor specifieke vrijeschoolse vaklessen, jaarfeesten en materialen. Stichting Vrienden van Pallas is onafhankelijk, en ziet toe op een ordentelijke inning en aanwending van de schenkingen aan de school.

Inzake de schenking ontvangen de ouders van de school een informatiebrief en een ouderschenkingsformulier. In afstemming met de oudergeleding van de MR van de school maakt de schoolleider jaarlijks een plan voor de aanwending en een verantwoording ten aanzien van de ouderscheningen die vanuit de Stichting Vrienden van Pallas worden ontvangen. Beide documenten zijn uiteraard openbaar en ter inzage beschikbaar via de school. Ouders zijn vrij om al dan geen ouderschenking te betalen, deze heeft een vrijwillig karakter. Het niet kunnen of willen betalen van de ouderschenking zal nooit leiden tot het uitsluiten van leerlingen van deelname aan activiteiten of het gebruik van materialen. Het bestuur van de Stichting Vrienden van Pallas heeft de administratieve afhandeling van de ouderscheningen uitbesteed aan Kubus, een extern bureau. Om gegevens uit te kunnen wisselen met deze dienstverlener, wordt aan ouders gevraagd om een toestemmingsformulier te ondertekenen.

Voor meer informatie zie www.vriendenvanpallas.nl.

Klachtenregeling en vertrouwenspersoon

Voor de Pallasscholen geldt de klachtenregeling zoals die binnen Stichting Pallas is overeengekomen. De actuele regeling is te vinden op www.stichtingpallas.nl. Stichting Pallas is op grond van het protocol klachtenprocedure verplicht een vertrouwenspersoon te hebben die inzetbaar is in het traject na het indienen van een klacht, dan wel anderszins ingeval veiligheid en geborgenheid van kinderen/ouders/medewerkers aan de orde zijn. De actuele bereikbaarheidsgegevens van de vertrouwenspersonen zijn te vinden op www.stichtingpallas.nl.

Sociale veiligheid en Gedragscode

Voor de Pallasscholen geldt de regeling sociale veiligheid en de gedragscode. De actuele regelingen zijn te vinden op www.stichtingpallas.nl.

Schorsen en verwijderen

Voor de Pallasscholen geldt de regeling aanmelding, time-out, schorsing en verwijdering van leerlingen. De actuele regeling is te vinden op www.stichtingpallas.nl.

Verzekeringen

De school heeft via Stichting Pallas een aantal verzekeringen zoals:

- Een ongevallenverzekering voor leerlingen, personeel en vrijwilligers. Deze verzekering dekt ongevallen gedurende 24 uur per dag tijdens alle door de school georganiseerde normale activiteiten.
- Een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering (WA); via deze verzekering is de school verzekerd voor gevallen waarbij zij voor schade aansprakelijk gesteld kan worden. Niet verzekerd is schade als gevolg van diefstal of vermissing.

De school kan alleen aansprakelijk worden gesteld in die gevallen waarin de leerlingen onder toezicht staan van leraren, overig personeel of ouderparticipanten.

De school is volgens de verzekering alleen aansprakelijk als:

- zij een onrechtmatige daad heeft gepleegd;
- zij schuld heeft; e.e.a. impliceert dat een school niet in alle gevallen aansprakelijk gesteld kan worden;
- er schade is.

Dit maakt een eigen WA-verzekering dus niet overbodig.

9.2 Schoolleiding

Marieke Frickel is de schoolleider van De Driestroom. De schoolleider is eindverantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit, het personeelsbeleid en de financiën. Tevens is zij de gesprekspartner van de medezeggenschapsraad.

Email: m.frickel@vsdedriestroom.nl

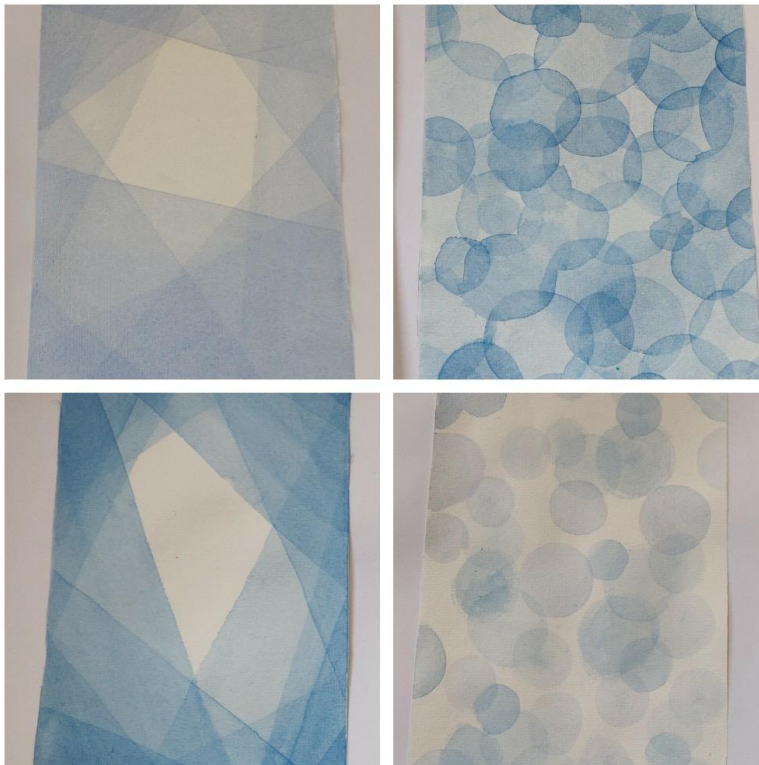
Tel: 073 6139158

9.3 Medezeggenschapsraad

De Driestroom waarborgt de medezeggenschap van personeel en ouders onder andere met de medezeggenschapsraad (MR). De Wet Medezeggenschap Scholen (WMS) is hiervoor de basis. De MR bestaat uit vier leden: twee leden uit het team van De Driestroom - zij vertegenwoordigen het personeel - en twee ouder-leden - zij vertegenwoordigen de ouders. De MR heeft advies- en instemmingsbevoegdheid op diverse beleidsterreinen van de school. De MR vergadert ongeveer zes keer per jaar met de schoolleider. De leden van de medezeggenschapsraad worden via het Ouderbericht aan de ouders bekend gemaakt. In het ouderbericht worden ook de agendapunten en besproken onderwerpen toegelicht. De vergaderingen van de MR zijn in principe openbaar. Wel dient u uw aanwezigheid van te voren aan te kondigen bij de MR (mr@vsdedriestroom.nl).

9.4 Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

Stichting Pallas wordt bestuurd door een College van Bestuur dat werkt onder toezicht van de Raad van Toezicht. Het College van Bestuur stuurt de schoolleiders aan en geeft de dagelijkse leiding aan de stafmedewerkers. De schoolleiders werken samen in het Pallas Schoolleiders Overleg (PSO), een orgaan voor advies en afstemming. Iedere school heeft een medezeggenschapsraad waarin ouders en medewerkers zijn vertegenwoordigd. Pallasbreed functioneert een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad waarin van drie Pallas-regio's één ouder en één medewerker zitting hebben. Zij vertegenwoordigen de Medezeggenschapsraden van de Pallas-scholen naar het College van Bestuur.

Hoofdstuk 10 Schoolregels

10.1 De algemene schoolregels

Afmelding zieke kinderen

Telefonisch afmelden tussen 8.00 en 8.30 uur of inspreken op het antwoordapparaat. 073 6139158. Vanaf schooljaar 2025-2026 kunnen ziekmeldingen ook via Parro gedaan worden.

Is uw kind afwezig, maar niet afgemeld, dan wordt u door ons gebeld ter controle (er zou onderweg iets gebeurd kunnen zijn). Voor de kleuters geldt dit niet, omdat wij ervan uitgaan dat alle kleuters niet zelfstandig naar school komen.

Allergie

Als uw kind allergisch is (voor bijv. wespensteken), wordt u verzocht dit mee te delen aan de groepsleerkracht.

Auto's

Auto's niet aan de stoeprand parkeren, dit veroorzaakt een onveilige situatie. Alleen parkeren op het Rivierenplein, de Rijnstraat of bij de Stolp.

Schoolbegin

Om 8.25 uur gaat voor groep 3 t/m 8 de bel en gaan de kinderen naar binnen, zodat de lessen om 8.30 uur kunnen beginnen. De ouders worden verzocht niet mee naar binnen te lopen, opdat wij vlot de dag kunnen beginnen.

Wat betreft de kleuterklas: Om 8.25 uur gaat de buitendeur open en mogen de kinderen naar binnen. Ook daar beginnen we om 8.30 uur. Bij erg slecht (nat) weer mogen ook de andere kinderen na toestemming naar binnen.

Fietsen

Er mag op het schoolplein niet worden gefietst. Fietsen horen in de fietsenrekken te worden gezet. Fietsen kunnen niet in de school worden gestald.

Honden

Er mogen geen honden in de school komen, i.v.m. allergie van sommige kinderen.

Kwartier voor en na

De school is een kwartier voor en na schooltijd verantwoordelijk voor kinderen die op het schoolplein zijn.

Mobiele telefoons

De kinderen mogen geen mobiele telefoons aan hebben staan tijdens de les. Ook in de pauzes mogen kinderen hun mobieltje niet zonder toestemming gebruiken. Indien kinderen zich niet aan deze afspraken houden wordt het mobieltje voor de betreffende dag in beslag genomen.

Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is een onderwerp waar we op school goed en vooral tijdig aandacht aan willen besteden. Het voorkomen van en actie inzetten bij (vermoeden van) pesten heeft daarin een belangrijke plaats. Het is essentieel dat signalen gemeld worden bij de leerkracht, zodat er snel gehandeld kan worden, daar niet alles door de leerkracht wordt gezien. Op school wordt ook het protocol sociale veiligheid toegepast.

Stappenplan bij vermoeden van pesten:

1. Kind zelf, ander kind, leraar of ouder meldt incident bij betreffende leraar.
2. Leraar gaat in gesprek met betrokken kinderen.
3. Aan de ouders van de kleuterklassen en groep 3 en 4 wordt nadrukkelijk gevraagd om een vervelende gebeurtenis meteen schriftelijk te melden bij de betreffende (kleuter)leerkracht, zodat er daags na het incident op in gegaan kan worden. Het gaat dan vooral om het leren van goede manieren en hoe kinderen met elkaar om gaan.
4. Bij de kinderen vanaf groep 5 volgt een meer individuele aanpak en zo nodig wordt “No blame” ingezet.
5. Als ouders of leerkrachten het idee hebben dat een incident niet afdoende is afgehandeld melden zij dit bij de schoolleider. De schoolleider nodigt deze ouders en andere betrokkenen vervolgens uit voor een gesprek.
6. Indien nodig wordt de klachtenregeling van de stichting Pallas in het werk gesteld. (Zie hoofdstuk 7.4)

Roken

Het is verboden in de school te roken. Dit verbod geldt ook op het schoolplein en tijdens bijv. jaarfeesten.

Snoep

De kinderen mogen geen snoep – dus ook geen kauwgum – mee naar school nemen. Aan de ouders die in welke vorm dan ook, meehelpen tijdens schooltijd wordt vriendelijk verzocht ook zelf deze regel na te leven.

10.2 Verlof aanvragen

Een verzoek voor bijzonder verlof moet minimaal een week van tevoren schriftelijk aangevraagd worden.

Als het om een verzoek voor extra vakantieverlof gaat, moet dit minimaal een maand van tevoren gebeuren.

Het te gebruiken formulier is te downloaden van de site van de school en te verkrijgen bij de administratie. Daar moet hij ook weer ingeleverd worden. De schoolleiding zal het verzoek in behandeling nemen en u antwoord geven.

Tot slot

Als u zonder toestemming uw kind toch thuis houdt of zonder bericht eerder op vakantie gaat, is de school verplicht dit te melden aan de leerplichtambtenaar. Het gevolg kan zijn dat er een proces-verbaal tegen u wordt opgemaakt. Wanneer u met een leerplichtambtenaar te maken krijgt, zal dat altijd de leerplichtambtenaar zijn van de gemeente waar u woont.

10.3 Ongeoorloofd verzuim

Is uw kind niet op tijd op school en niet tijdig (voor 8.30 uur) door de ouders afgemeld, dan tracht de school de ouders te bereiken.

Het is prettig voor de hele groep en de leerkracht wanneer we de dag op tijd kunnen beginnen. We willen u verzoeken op tijd op school te komen. Te laat komen valt onder ongeoorloofd verzuim.

Ongeoorloofd verzuim wordt door de leerkracht geregistreerd. Bij regelmatig te laat komen melden we dit aan de leerplichtambtenaar.

10.4 Schorsing en verwijdering

Het schoolbestuur van de basisschool bepaalt in welke situatie(s) een leerling wordt geschorst. Het schoolbestuur moet voordat een leerling geschorst wordt, praten met de ouders en de leerkracht van de leerling. De duur van de schorsing is hooguit vijf schooldagen. Omdat de leerling leerplichtig is, moet een school altijd huiswerk meegeven. Ouders worden daarbij altijd schriftelijk van een voornemen tot schorsing op de hoogte gesteld en gehoord over dit voornemen, waarbij door de ouders een bezwaarschrift kan worden ingediend.

Een beslissing over verwijdering van leerlingen berust bij het bevoegd gezag (art. 40 Wet Primair Onderwijs). Voordat tot verwijdering wordt besloten, is het gebruikelijk dat het bevoegd gezag de betrokken leerkracht hoort.

De formele regeling die geldt bij de Driestroom is in overeenstemming met de bestaande wettelijke regelingen van overheidswege. (art. 40 WPO)

10.5 Ziekte of afwezigheid van de leerkracht

De Driestroom doet er alles aan om lesuitval te voorkomen. Zo streven we naar een gezonde en prettige werksfeer. Een sfeer waarin leerkrachten vitaal blijven en zich goed voelen. Valt er een leerkracht uit, dan zoeken we vervanging. De vervangende leerkracht volgt een dagprogramma dat door de vaste leerkracht is samengesteld. Wanneer er onverhoopt geen vervanger gevonden kan worden, kan de schoolleider beslissen dat de

kinderen thuis mogen blijven. Natuurlijk is er altijd opvang mogelijk voor kinderen waarvan de ouders geen opvang hebben kunnen regelen.

Hoofdstuk 11 Landelijke organisaties

Elke Vrijeschool is een geheel zelfstandige instelling. Gemeenschappelijk hebben alle vrijescholen hun grondslag in de pedagogische beginselen van Rudolf Steiner. Op grond van die gemeenschappelijkheid zorgt een aantal landelijke organen ervoor dat de scholen zich in de samenleving kunnen profileren.

De Vrijescholen in Nederland

De Vereniging van vrijescholen

Het gaat goed met het vrijeschoolonderwijs in Nederland. In de afgelopen 10 jaar zijn we met ruim 40% gegroeid. Onze ruim 130 scholen bieden inmiddels ruimte aan meer dan 33.000 leerlingen.

De Vereniging van vrijescholen is de landelijke organisatie die zich inzet voor de belangen van deze scholen, in de politiek en binnen het onderwijsveld. Daarnaast werkt de vereniging aan thema's die er voor onze scholen toe doen. Deze zijn opgenomen in het meerjarenplan *Ogen op de sterren, voeten op de grond*. In het schooljaar 2025-2026 gaat ons nieuwe meerjarenplan in. Voor schooljaar 2025-2026 is er onder meer aandacht voor Onderwijskwaliteit en -ontwikkeling, Diversiteit en toegankelijkheid en Toename van het aantal leraren op vrijescholen.

Wil je meer weten? Volg de ontwikkelingen via de website www.vrijescholen.nl en op sociale media. Ook kun je je via de website aanmelden voor de nieuwsbrief.
www.vrijescholen.nl

BVS-schooladvies, partner van uw school

kennis delen – mensen verbinden

BVS-schooladvies is al meer dan 40 jaar een landelijk kennis- en expertisecentrum voor vrijeschoolonderwijs. Wij richten ons op de begeleiding van het onderwijs op vrijescholen en de ontwikkeling van de schoolorganisatie. Centraal staat de pedagogische opdracht van het vrijeschoolonderwijs. We doen onderzoek naar elementen uit het vrijeschoolleerplan. Ook hebben we, ter ondersteuning van leraren, webapplicaties en publicaties ontwikkeld. Wij begeleiden vrijescholen bij verbetertrajecten, verandertrajecten en visietrajecten.

Voor PO scholen verzorgen we o.a. scholing rondom taal, rekenen en periodeonderwijs, doen toetsanalyses en begeleiden leraren en teams met onze sociale vaardigheidstrainingen Regenboog. Voor VO scholen verzorgen we o.a. scholing rondom het mentoraat, activerende didactiek, zelfregulering in de puberteit en begeleidingen in leerlingparticipatie, ouderbetrokkenheid, veranderprocessen, teamontwikkeling en van leidinggevendens.

Daarnaast bieden wij de volgende opleidingen:

- Opleiding Schoolleider (basisbekwaam en vakbekwaam), samen met NSO CNA
- Opleiding Leidinggeven op een vrijeschool (voor ervaren leidinggevendens, nieuw in de vrijeschool)

DE DRIESTROOM

basisschool voor vrijeschoolonderwijs

- Opleiding vrijeschoolpedagogie voor kleuterleraren
- Opleiding vrijeschoolpedagogie voor basisschoolleraars
- Opleiding vrijeschoolpedagogie voor docenten uit het voortgezet onderwijs
- Opleiding eurythmisch bewegingsonderwijs
- Opleiding fenomenologie

BVS-schooladvies heeft adviseurs met kennis over de volgende onderwerpen:

- Inhoudelijke thema's rond het vrijeschoolonderwijs
- Schoolorganisatie
- Inhoud van het onderwijs, zoals didactiek, handelingsgericht werken, sociaal-emotionele ontwikkeling
- Leerlingenzorg/ondersteuning.

Bovenstaande diensten worden aangevraagd door vertegenwoordigers van de school. Ook ouders kunnen bij ons terecht voor vragen m.b.t. de ontwikkeling van hun kind.

Voor uitgebreide informatie van ons complete aanbod (voor scholen en ouders) kunt u een bezoek brengen aan onze website: www.bvs-schooladvies.nl.

U kunt ons ook bellen of mailen:

- telefoon - (030) 281 96 56
- mailadres - admin@bvs-schooladvies.nl

Vrijeschool PABO, Hogeschool Leiden

Lerarenopleiding basisonderwijs Vrijescholen

www.vrijeschoolpabo.nl

Internationaal Hulpfonds (IHF)

Voor steun aan vrijeschoolpedagogie of informatie over Vrijescholen in het buitenland kunt u contact opnemen met :

www.internationaalhulpfonds.nl

info@internationaalhulpfonds.nl

Hoofdstuk 12 De schoolgids

Jaarlijks wordt de schoolgids van de Driestroom opnieuw vastgesteld en aan de inspectie van het onderwijs ter beschikking gesteld. De schoolgids is te downloaden van de website www.vsdedriestroom.nl. Bij de administratie is op verzoek ook een papieren versie verkrijgbaar.

Geïnteresseerde nieuwe ouders die zich oriënteren op de schoolkeuze ontvangen naast foldermateriaal ook dit informatiedeel van de schoolgids.

Elk jaar wordt er, naast dit informatieve deel, een jaardeel uitgegeven met de gegevens die jaarlijks wijzigen, zoals vakantiedata, jaarfeesten, namen van medewerkers en andere praktische informatie. Die vindt u tevens op de website, achter de login.

Mocht u aanmerkingen, toevoegingen of suggesties hebben ten aanzien van de schoolgids dan stellen wij het op prijs als u ons dit laat weten.

Contactgegevens

Basisschool De Driestroom, Vrijeschool 's-Hertogenbosch
Waalstraat 30, 5215 CK 's-Hertogenbosch

Schoolleider: Marieke Frickel
m.frickel@vsdedriestroom.nl

T: 073 6139158

E: info@vsdedriestroom.nl
W: www.vsdedriestroom.nl

Bijlage 1: Formulier instemming schoolgids

FORMULIER "Instemming met schoolgids"

School: Vrijeschool De Driestroom

Adres: Waalstraat 30,

Postcode/plaats: 5215 CK 's-Hertogenbosch

VERKLARING

Hierbij verklaart de medezeggenschapsraad van de Driestroom, in te stemmen met de **schoolgids van schooljaar 2025-2026**.

Namens de MR,

's-Hertogenbosch

Juli 2025

Z. Tulkens,

Voorzitter MR De Driestroom